

TB 03
Tematski bilten
ISSN 1840-1058

Bosna i Hercegovina

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

An illustration of a man and a woman standing together under a large orange umbrella with a pattern of small raindrops. The woman is on the left, wearing a dark blue jacket, green tights, and red high-heeled shoes, carrying a brown handbag. The man is on the right, wearing a yellow sweater, blue jeans, and brown shoes. They are standing on a light-colored path with scattered autumn leaves. In the background, there are stylized trees with red and orange foliage. The entire scene is framed by a large, light-colored circular shape with a textured, watercolor-like edge.

ŽENE I MUŠKARCI

u Bosni i Hercegovini

TB 03
Tematski bilten
ISSN 1840-1058

ŽENE I MUŠKARCI

u Bosni i Hercegovini

Bosna i Hercegovina

BHAS

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2022.

Izdaje: **Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine**
Zelenih beretki 26
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Telefon: +387 33 91 19 11
Telefaks: +387 33 22 06 22
Elektronička pošta: bhas@bhas.gov.ba
Internetska stranica: www.bhas.gov.ba

Odgovara: **Vesna Ćuzić, ravnateljica**

Podatke pripremili: **Aida Eskić-Pihljak, Gorana Knežević, Radoslav Ćorović**

Lektura: **Amra Kapetanović**

Ilustracije i dizajn naslovnice: **Lejla Rakić Bekić**

Tehnička priprema: **Larisa Hasanbegović**

Tisak: **Štamparija Fojnica d.d., Fojnica**

kazalo

Predgovor.....	5
Osnovni pojmovi	7
Stanovništvo	9
Zdravstvo i mortalitet	27
Obrazovanje	39
Informacijsko-komunikacijske tehnologije	56
Radna snaga.....	60
Istraživanje i razvoj.....	76
Socijalna skrb.....	79
Pravosuđe.....	90
Demokracija i vladavina prava	104

PREDGOVOR

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine u kontinuitetu objavljuje publikaciju "Žene i muškarci u BiH", koja obuhvata podatke iz različitih statističkih i drugih oblasti razvrstane po spolu. Podaci daju kratak prikaz položaja žena i muškaraca u bosanskohercegovačkom društvu.

Kroz ovu publikaciju, Agencija za statistiku BiH nastoji dati svojevrsan doprinos u postizanju jednakosti i ravnopravnosti među spolovima.

Publikacija se sastoji od slijedećih poglavlja: stanovništvo, zdravstvo i mortalitet, obrazovanje, informacijsko-komunikacijske tehnologije, radna snaga, istraživanje i razvoj, socijalna skrb, pravosuđe, demokratija i vladavina prava. U njoj su dati tabelarni i grafički prikazi podataka. U ovogodišnjoj publikaciji se nastoji ostvariti i bolji vizuelni prikaz podataka, pa su određeni podaci prikazani kroz slike i infografiku. Ova publikacija može poslužiti kao izvor informacija svim korisnicima zainteresiranim za položaj žena i muškaraca i za jednakost spolova u Bosni i Hercegovini.

Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini donesen je 2003. godine. Zakon uređuje, promovira i štiti jednakopravnost spolova i garantira jednake mogućnosti svim građanima, kako u javnoj, tako i u privatnoj sferi društva, te sprječava izravnu i neizravnu diskriminaciju temeljenu na spolu.

U članku 18. ovog zakona stoji da svi statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju u državnim tijelima na svim razinama, javnim službama i ustanovama, državnim i privatnim poduzećima i ostalim subjektima, moraju biti iskazani po spolu.

Većina podataka prikazanih u ovoj publikaciji su rezultat istraživanja koje provodi Agencija za statistiku BiH, kao i postojeće statističke dokumentacije, te za njih nije naveden izvor podataka. Manji dio podataka je preuzet iz drugih državnih i entitetskih institucija, čije je ime navedeno ispod tablica i grafikona.

Nadamo se da će publikacija doprinijeti unaprijeđenju spolne ravnopravnosti i poboljšanju položaja žena u Bosni i Hercegovini.

Vesna Čužić, ravnateljica
Agencija za statistiku BiH

OSNOVNI POJMOVI

Gender (rod) predstavlja društveno uvjetovane razlike između žena i muškaraca koje su, za razliku od bioloških i fizioloških razlika, naučene, promjenljive i ovise od različitih faktora: kulture, religije, društvenog i političkog uređenja, ekonomske situacije, klase, starosne dobi, etničke pripadnosti itd.

Gender statistika je oblast koja prožima sva statistička područja. Cilj joj je identificiranje, prikupljanje, diseminacija i analiza statističkih podataka razvrstanih po spolu, kako bi se shvatilo na koji način *gender* pitanja utječu na pojedince i društvo općenito. *Gender* statistika bi trebala predstavljati dio institucionalnih mehanizama potrebnih da se razviju spolno ravnopravne politike. Ova statistika je bitna za monitoring i evaluaciju uspješnosti i efektivnosti razvoja spolno ravnopravnih politika.

Jednakost spolova podrazumijeva jednaka prava, odgovornosti i mogućnosti između žena i muškaraca. Jednakost ne promovira identičnost žena i muškaraca, već uvažava njihovo pravo na različitost.

Ravnopravnost spolova podrazumijeva ravnopravnu vidljivost, osposobljenost i učešće spolova u svim vidovima javnog i privatnog života. Ravnopravnost spolova je u suprotnosti sa neravnopravnošću spolova, a ne sa različitosti spolova.

Diskriminacija na temelju spola predstavlja privilegovanje, isključivanje ili ograničavanje utemeljeno na spolu, zbog koga se pojedinkama/cima otežava ili negira priznanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava i sloboda.

Izravna spolna diskriminacija je svjestan i promišljen čin (i njegovi rezultati) kojim se favorizira jedan spol u odnosu na drugi, odnosno, osoba se tretira nepovoljnije u odnosu na drugu osobu, u istoj ili sličnoj situaciji, a na temelju spola.

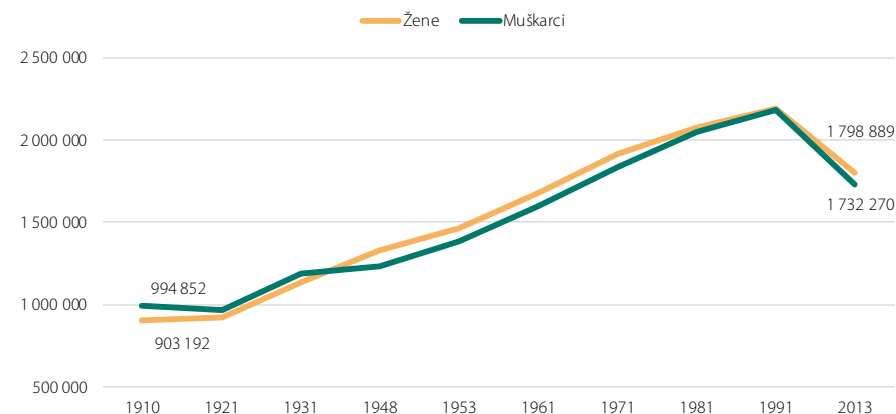
Neizravna spolna diskriminacija proizilazi iz društvenih, ekonomskih, političkih, kulturoloških ili drugih aspekata koji stvaraju situaciju nejednakosti, odnosno kada prividno neutralna norma, kriterij ili praksa jednaka za sve dovede u nepovoljan položaj osobu jednog spola u usporedbi sa osobama drugog spola.

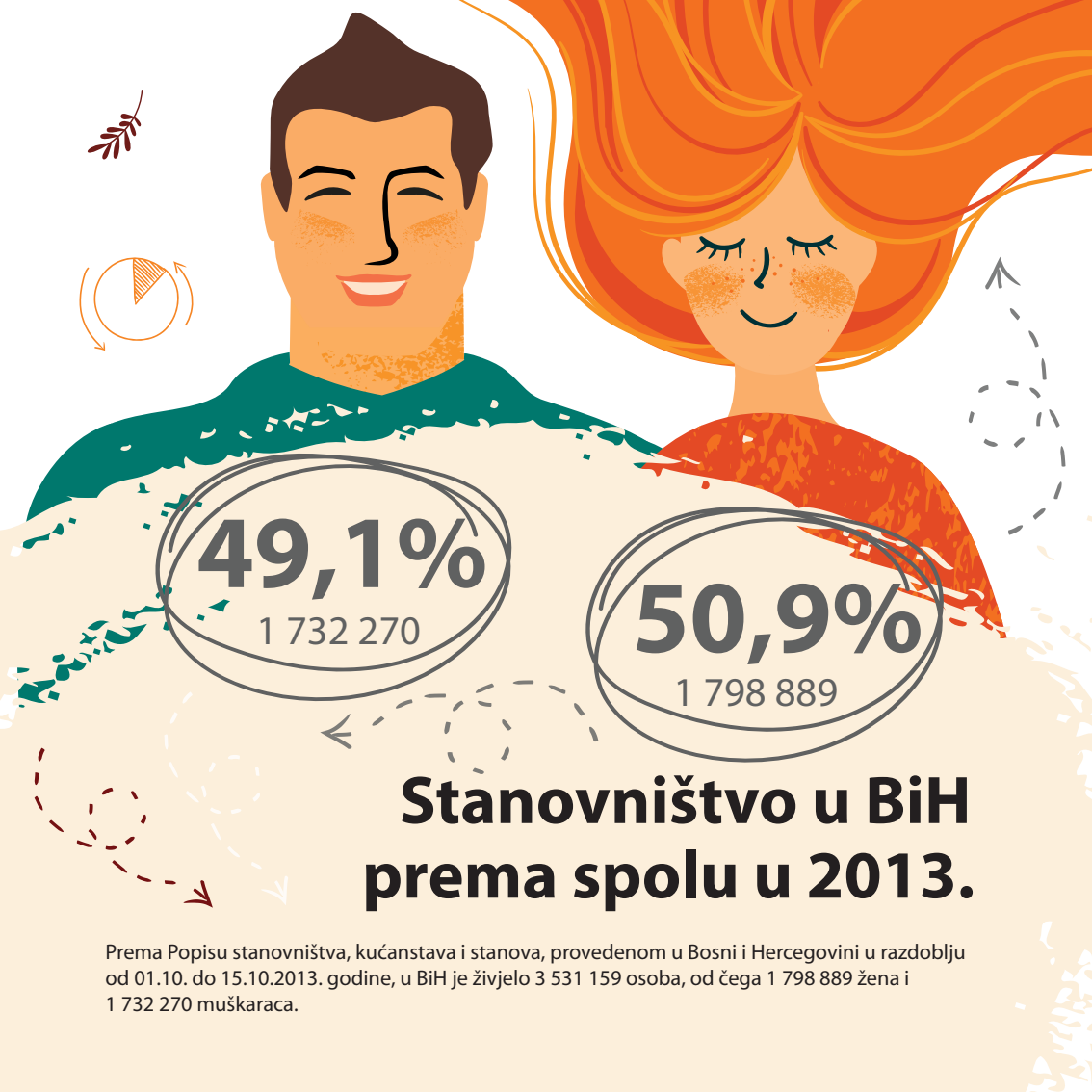
Gender stereotipi proizilaze iz (često zastarjelih) pretpostavki o ulogama, sposobnostima i osobinama muškaraca i žena. Oni mogu uzrokovati materijalne ili psihološke kočnice, koje će ženama ili muškarcima onemogućiti izbor ili će ih onesposobiti da u potpunosti uživaju svoja prava.

Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini je usvojen u svibnju 2003. godine. Izmjene i dopune su usvojene 2009. godine, a 2010. godine usvojen je Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, br. 32/10). Prema općim odredbama, ovim zakonom uređuje se, promovira i štiti ravnopravnost spolova i garantiraju jednake mogućnosti svim građanima, kako u javnoj, tako i u privatnoj sferi društva, te spriječava izravnu i neizravnu diskriminaciju prema spolu. Puna ravnopravnost spolova garantira se u svim sferama društva, a naročito u oblasti obrazovanja, ekonomiji, zapošljavanju i radu, socijalnoj i zdravstvenoj skrbi, sportu, kulturi, javnom životu i medijima, bez obzira na bračno i obiteljsko stanje. Diskriminacija po temelju spola i spolne orijentacije je zabranjena.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova proveden je na teritoriju Bosne i Hercegovine u razdoblju od 1. do 15. listopada 2013. godine. Osnovni cilj Popisa je da prikupi podatke o broju i teritorijalnoj distribuciji stanovništva u BiH, kao i njegove demografske, geografske, socio-ekonomske, kulturološke i druge karakteristike, koje će služiti za pripremu i implementaciju razvojnih planova u svim sferama društvenog i ekonomskog života u Bosni i Hercegovini.

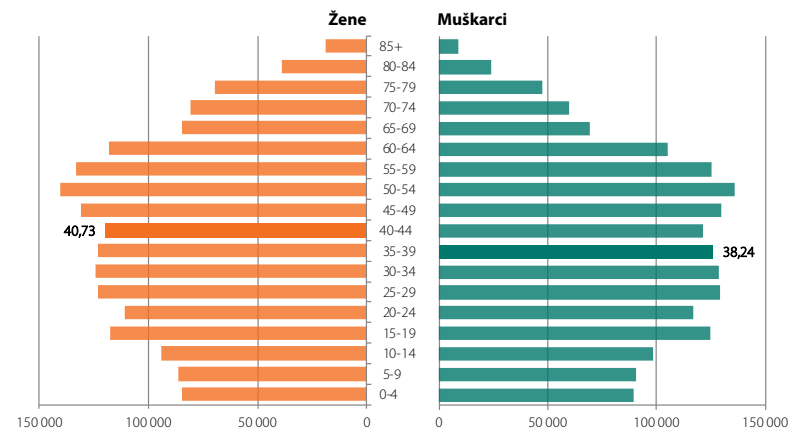
Stanovništvo Bosne i Hercegovine prema popisima (1910.-2013.)

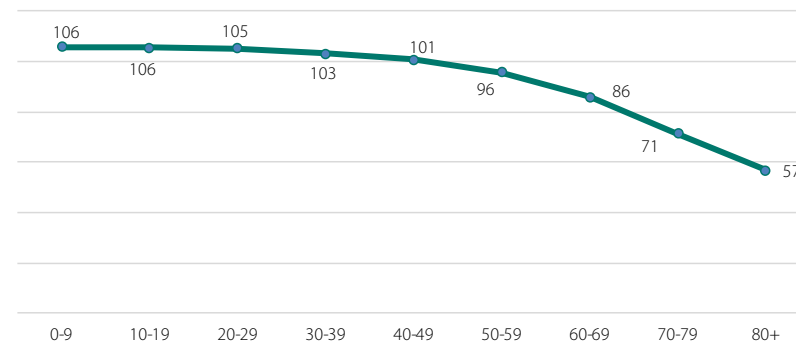

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova, provedenom u Bosni i Hercegovini u razdoblju od 01.10. do 15.10.2013. godine, u BiH je živjelo 3 531 159 osoba, od čega 1 798 889 žena i 1 732 270 muškaraca.

Stanovništvo u BiH prema spolu, petogodištima i prosječnoj starosti, u 2013.

Koeficijent maskuliniteta prema dobnim skupinama u 2013.

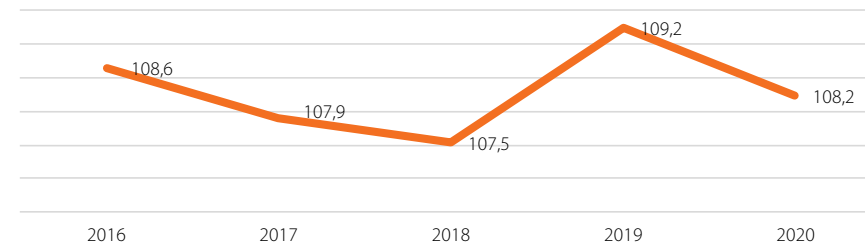
Koeficijent maskuliniteta predstavlja broj muškaraca na 100 žena.

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2013. godine, uočava se najveća stopa maskuliniteta u dobnoj skupini od 0 do 19 godina starosti, gdje na 100 žena dolazi oko 106 muškaraca. Idući prema starijoj životnoj dobi, stopa maskuliniteta ima tendenciju opadanja, pa od 50 godina i više, u populaciji ima više žena nego muškaraca, te od tog razdoblja koeficijent maskuliniteta naglo opada, a najniži je u dobnoj skupini 80+ i bilježi vrijednost od 57, što znači da u najkasnijoj životnoj dobi, na 100 žena dolazi oko 57 muškaraca.

Živorodeni i umrli u BiH

	Živorodeni			Umrli		
	ukupno	djevojčice	dječaci	ukupno	ženski	muški
2016.	30 183	14 467	15 716	36 571	18 029	18 542
2017.	30 200	14 526	15 674	37 979	18 793	19 186
2018.	29 467	14 199	15 268	37 744	18 737	19 007
2019.	28 360	13 554	14 806	38 829	19 042	19 787
2020.	27 255	13 089	14 166	44 427	21 387	23 040

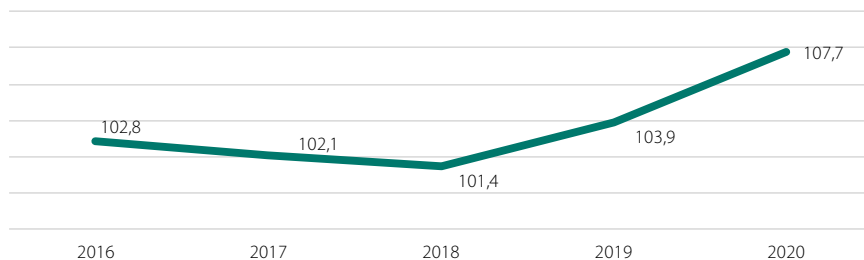
Odnos broja živorođenih dječaka i djevojčica

Odnos između živorođenih dječaka i djevojčica predstavlja broj rođenih dječaka na 100 rođenih djevojčica. U 2020. godini je na 100 djevojčica rođeno 108 dječaka.

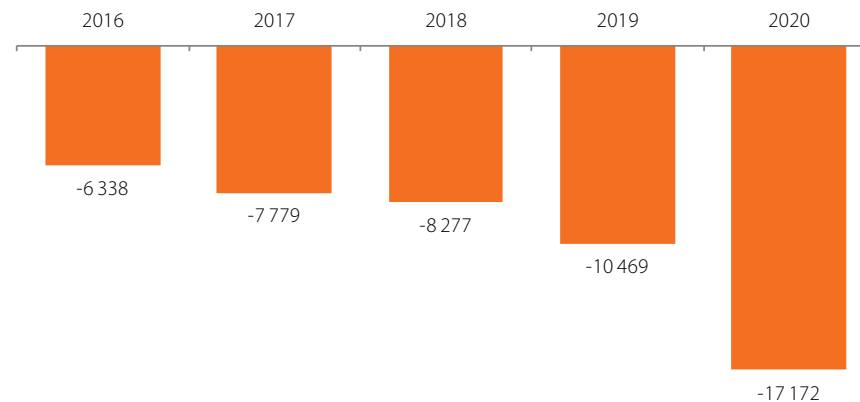
Odnos broja umrlih muškaraca i žena

U 2020. godini je umrlo 5 598 osoba više u odnosu na prethodnu godinu.

Sa aspekta spola, u 2020. godini je umrlo 108 muškaraca na 100 žena.

Prirodni prirast stanovništva BiH

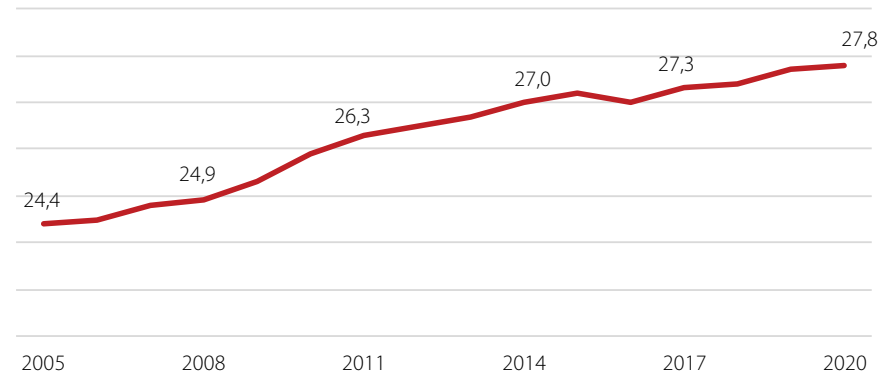
Prirodni prirast predstavlja razliku između broja rođenih i broja umrlih u godini promatranja i može biti pozitivan i negativan.

Od 2009. godine u BiH postoji trend negativnog prirodnog prirasta, što znači da u referentnoj godini umre više osoba nego što ih se rodi.

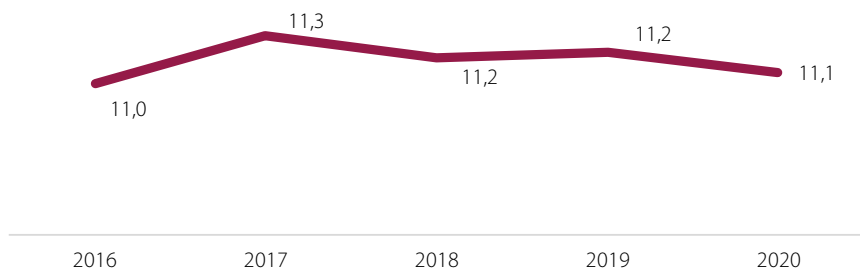

Izvor: Perspektive svjetske populacije, Revizija 2019. godina - Ujedinjeni narodi

Prosječna starost majke prema rođenju prvog djeteta u razdoblju 2005.-2020.

Postotak živorođene izvanbračne djece

U kategoriju **djece rođene izvan braka** ulaze djeca čiji roditelji žive zajedno, ali nisu u bračnoj zajednici, kao i djeca čiji roditelji ne žive zajedno.

Od ukupnog broja izvanbračne djece, kod 83% roditelji žive zajedno, dok kod 17% roditelji ne žive zajedno.

Postotak živorođene djece čiji roditelji ne žive zajedno u odnosu na ukupan broj živorođene djece je oko 2%.

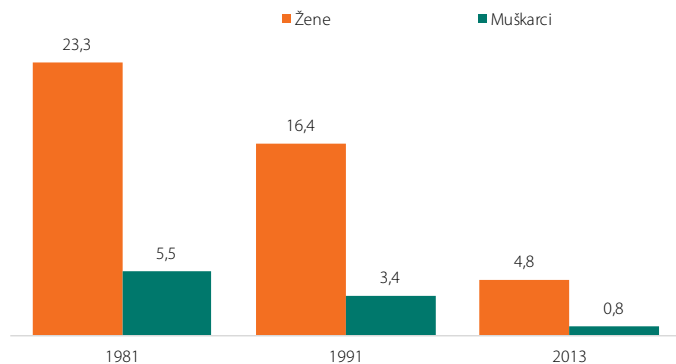
27,8
godina

Prosječna starost majke
prema rođenju prvog
djeteta u 2020.

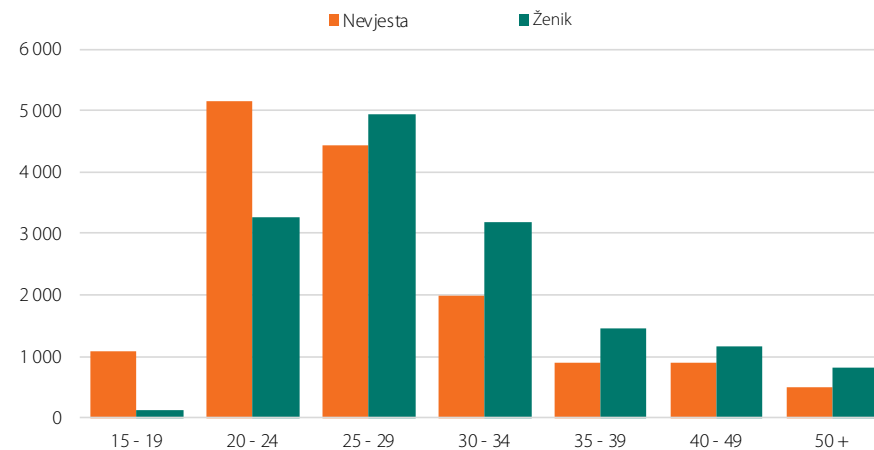
Stopa nepismenog stanovništva prema dobnim skupinama i popisima stanovništva iz 1981, 1991. i 2013.

	1981.		1991.		2013.	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
10-19	1,3	0,6	0,9	0,7	0,3	0,3
20-34	5,2	1,0	1,7	0,7	0,4	0,4
35-64	39,0	6,8	22,1	3,6	1,7	0,5
65+	75,9	39,8	54,1	18,5	21,3	2,9

Ukupna stopa nepismenosti prema popisima stanovništva iz 1981, 1991. i 2013.

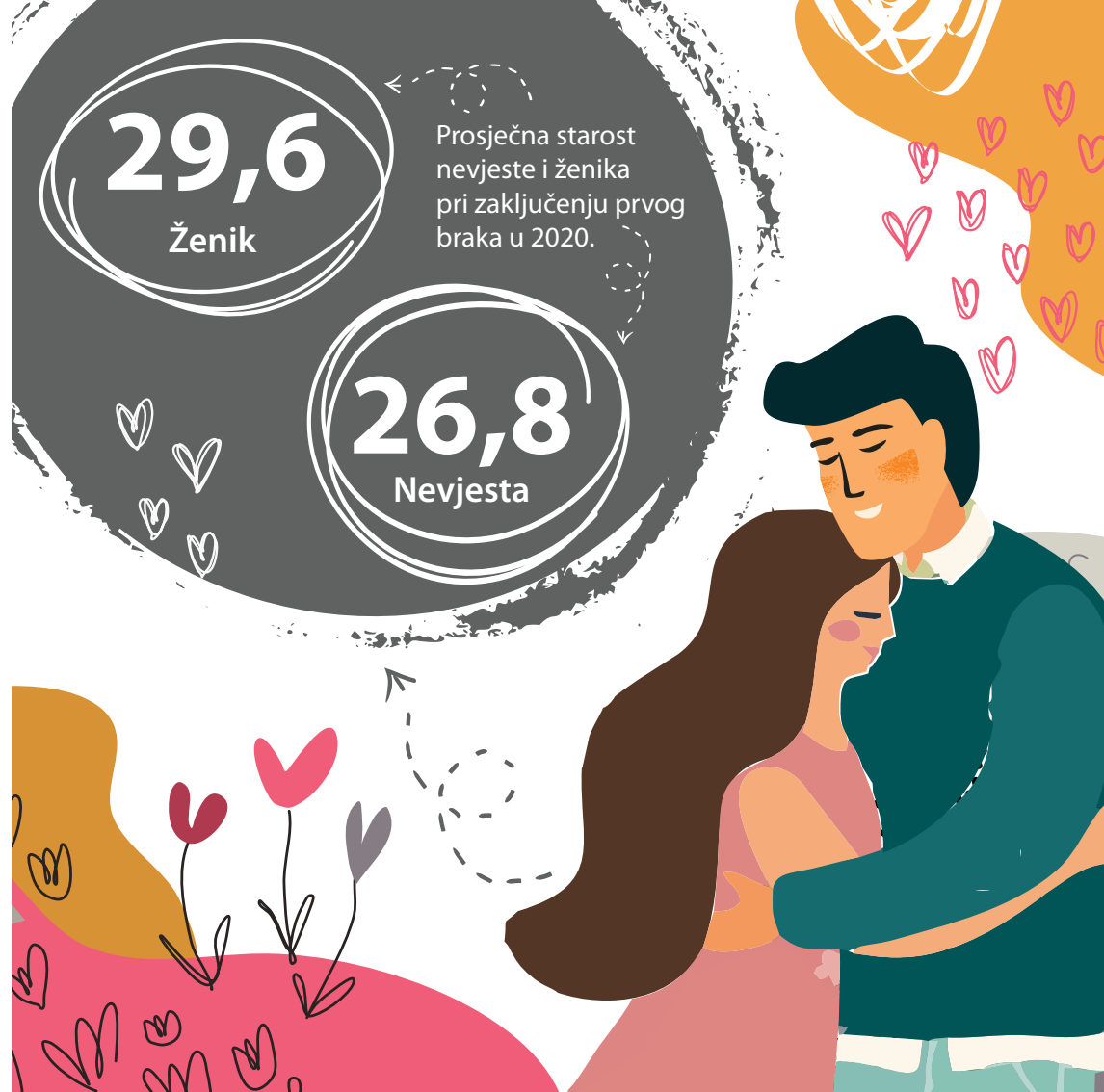
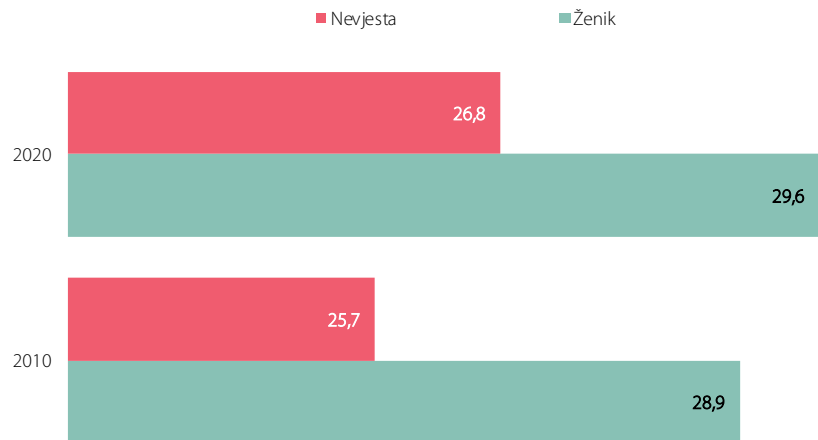

Sklopljeni brakovi prema spolu i dobnim skupinama u 2020.

U 2020. godini je **sklopljeno 14 925 brakova**, što je za 4 027 brakova manje u odnosu na prethodnu godinu.

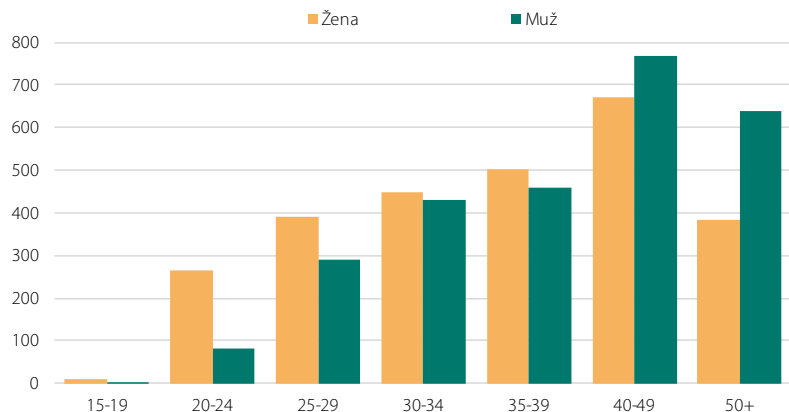
Prosječna starost nevjeste i ženika pri zaključenju prvog braka

Sklopljeni brakovi prema prethodnom bračnom statusu nevjeste i ženika u 2020.

Prethodno bračno stanje ženika	Prethodno bračno stanje nevjeste			
	Ukupno	Neudata	Razvedena	Udovica
Ukupno	14 925	13 188	156	1 581
Neoženjen	13 214	12 438	51	725
Razveden	195	56	43	96
Udovac	1 516	694	62	760

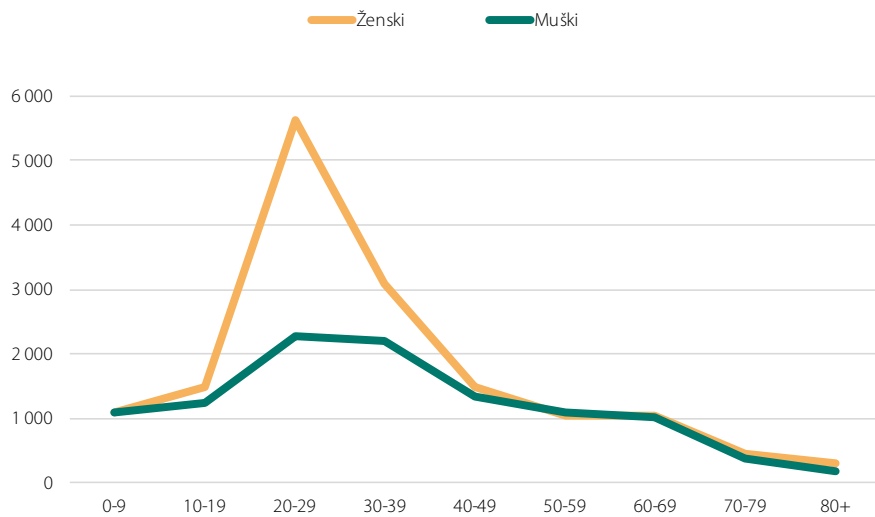
Razvedeni brakovi prema spolu i dobnim skupinama u 2020.

U 2020. godini je razvedeno 2 669 brakova. Najveći broj razvoda i kod žena i kod muškaraca desio se u životnoj dobi od 40 do 49 godina.

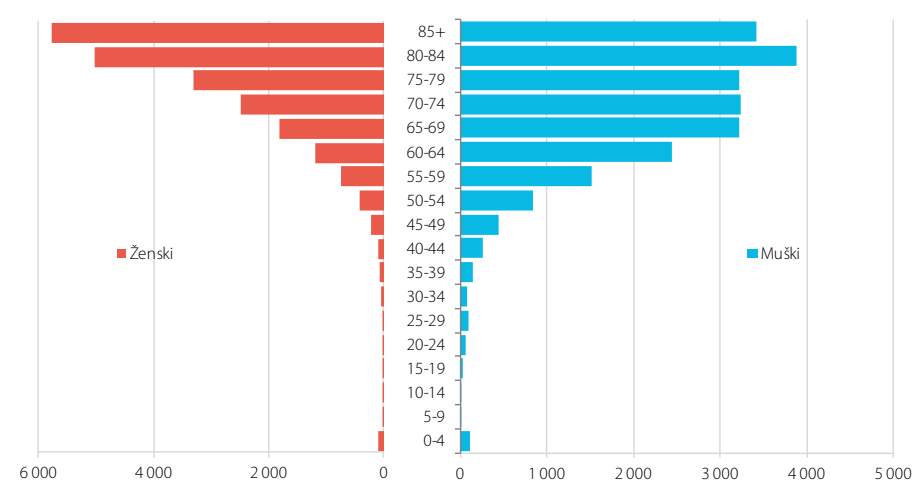
Unutarnje migracije u Bosni i Hercegovini u 2020.

Podaci se odnose na unutarnja migracijska kretanja stanovništva Bosne i Hercegovine u 2020. godini. Obuhvaćeni su svi stanovnici, po spolnoj i dobnoj strukturi, koji su registrirali promjenu svog prebivališta, uključujući i kretanja između entiteta i Brčko distrikta.

Tijekom 2020. godine u BiH registrirano je **26 405 doseljenih/odseljenih stanovnika**, od čega 15 612 (60%) žena i 10 793 (40%) muškaraca.

Umrli prema spolu i dobnim skupinama u 2020.

Prosječna starost umrlih osoba

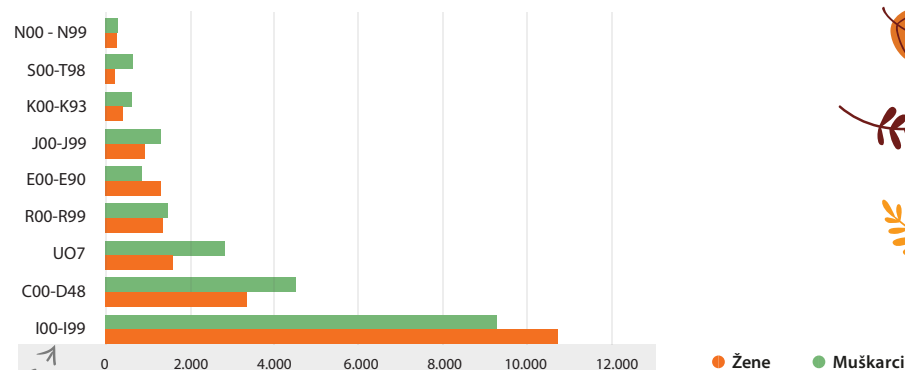
	2016	2017	2018	2019	2020
Žene	76,2	76,5	76,8	76,9	77,2
Muškarci	70,7	71,2	71,4	71,5	71,9

5,3
godine

Žene u prosjeku žive 5,3 godina
dulje od muškaraca

Umrli prema vodećim uzrocima smrti i spolu

u 2020.

Oboljenja
cirkulatornog
sustava

50%

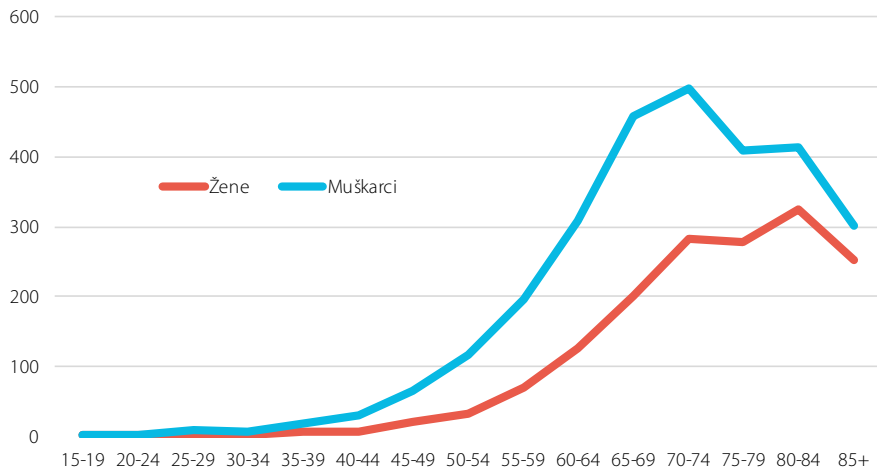
40%

- I00-I99** Oboljenja cirkulatornog sustava
- C00-D48** Tumori
- U07** Covid-19
- R00-R99** Simptomi, znakovi i nedovoljno definirana stanja
- E00-E90** Endokrina i metabolička oboljenja sa poremećajima u ishrani
- J00-J99** Oboljenja respiratornog sustava
- K00-K93** Bolesti probavnog sustava
- S00-T98** Povrede i trovanja
- N00 - N99** Oboljenja genitourinarnog sustava

Od ukupnog broja umrlih žena, njih 50% je u 2020. godini umrlo od oboljenja cirkulatornog sustava, dok je od istih oboljenja umrlo oko 40% muškaraca u odnosu na ukupan broj umrlih muškaraca.

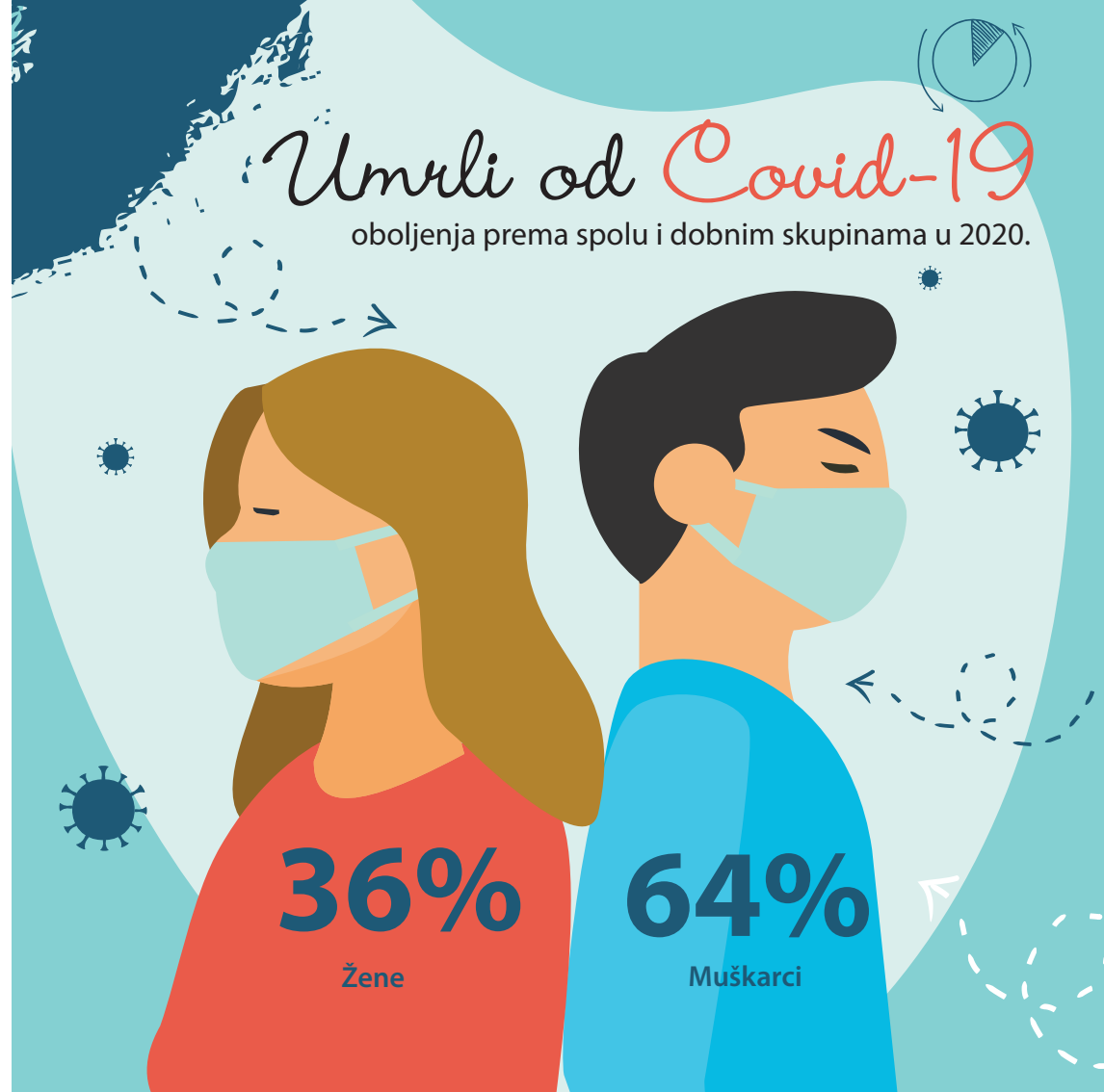
Umrli od Covid-19 oboljenja prema spolu i dobnim skupinama u 2020.

Od **Covid-19 oboljenja** je u 2020. godini ukupno **umrlo 4 438 osoba**, što predstavlja 10% od ukupnih smrti u toj godini.

Gledano sa aspekta spola, od umrlih od Covid-19 njih **36% su žene**, a **64% muškarci**.

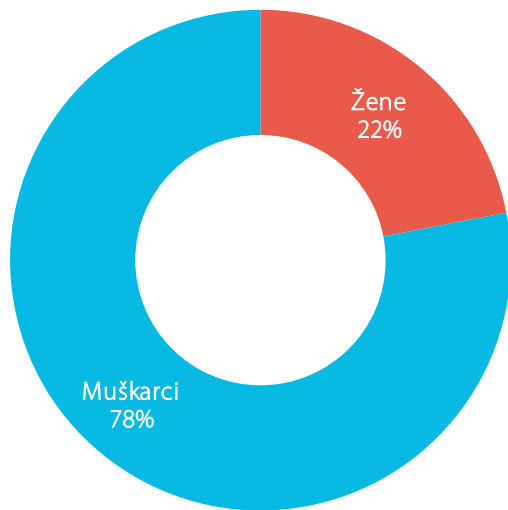
Najveći broj umrlih žena se javlja u dobnj skupini od 80 do 84 godine, dok se najveći broj smrti muškaraca uslijed Covid-19 desio u dobi od 70 do 74 godine.

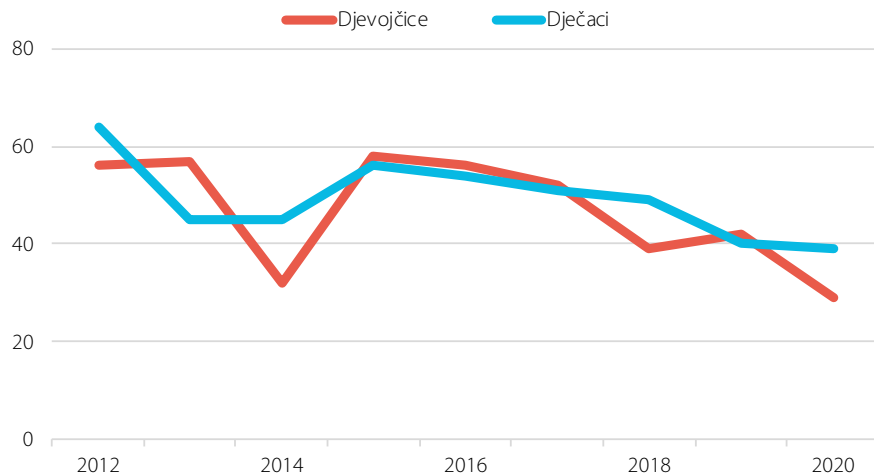

Nasilne smrti prema vrsti i spolu

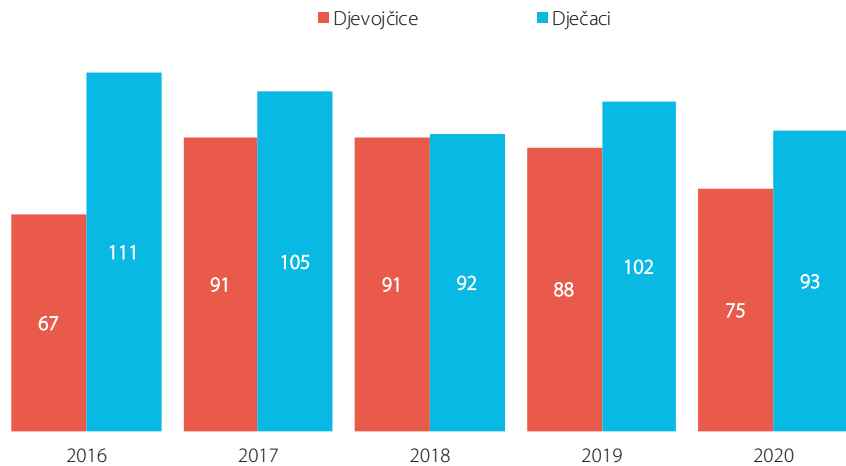
		Ukupno	Nesretan slučaj	Samoubojstvo	Ubojstvo	Nepoznato
2016.	svega	1 014	525	390	43	56
	ženski	246	107	104	13	22
	muški	768	418	286	30	34
2017.	svega	1 039	520	392	41	86
	ženski	270	137	97	10	26
	muški	769	383	295	31	60
2018.	svega	1 000	502	366	34	98
	ženski	233	111	94	8	20
	muški	767	391	272	26	78
2019.	svega	912	447	344	37	84
	ženski	213	98	81	14	20
	muški	699	349	263	23	64
2020.	svega	871	398	346	42	85
	ženski	213	107	76	10	20
	muški	658	291	270	32	65

Broj samoubojstava prema spolu u 2020.

Mrtvorodeni prema spolu

Mrtvorodenim se smatra dijete rođeno, odnosno izvađeno iz tijela majke bez ikakvih znakova života, tj. ako nije disalo ili pokazivalo neki drugi znak života, a nošeno je dulje od 22 tjedna i koje ima porođajnu težinu 500 gr i više.

Umrli dojenčad prema spolu

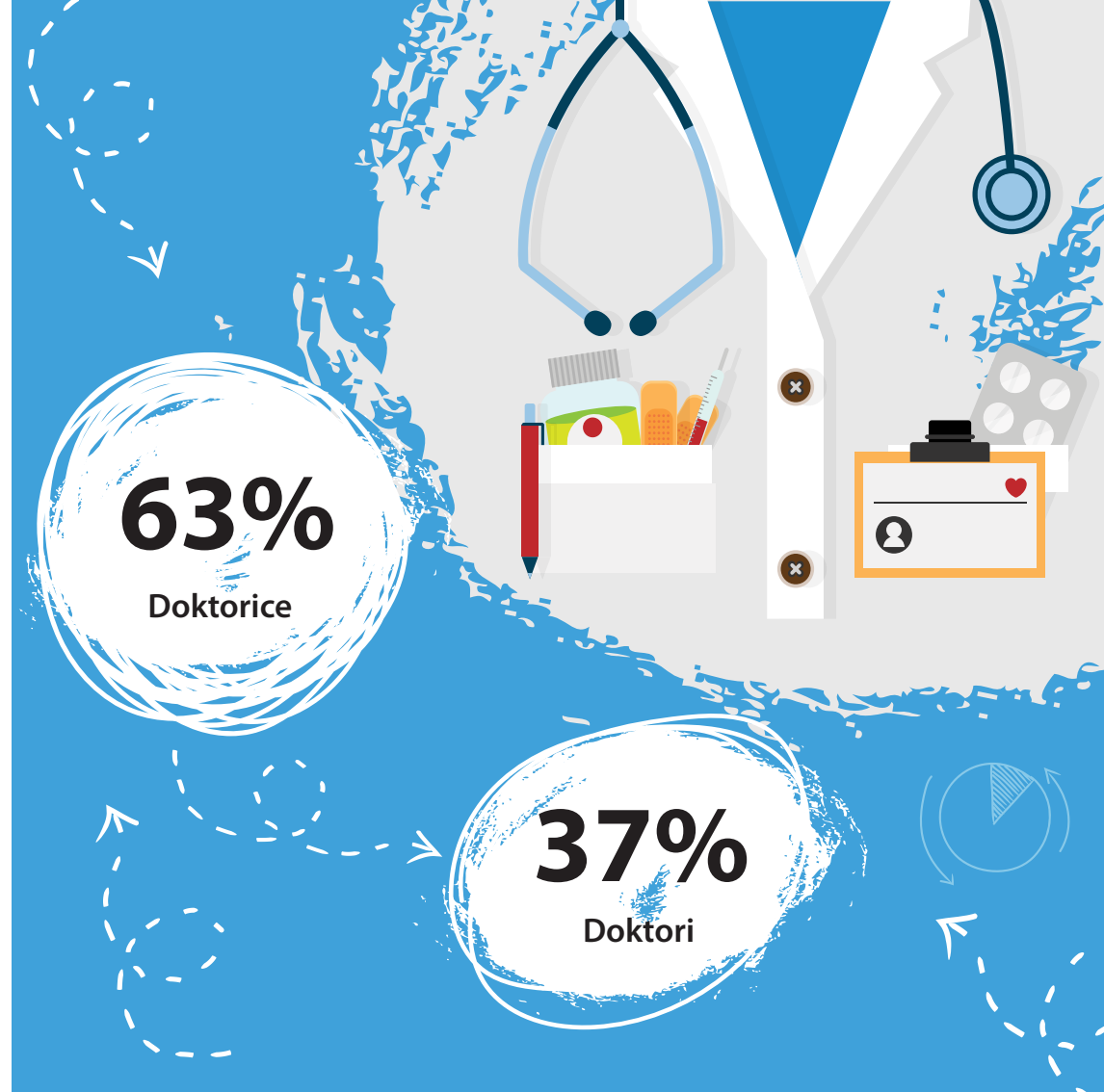
Umrli dojenčadi se smatraju djeca koja su umrla prije navršene godine života.

Zdravstveni radnici zaposleni u javnom zdravstvu u 2020.

	Žene	Muškarci
Ukupno	22 732	8 123
Doktori	5 087	2 997
Stomatolozi	569	247
Farmaceuti	469	63
Medicinske sestre-tehničari	11 172	3 115
Fizioterapeuti	724	486
Zubni tehničari	592	94
Laboratorijski tehničari	1 276	348
Farmaceutski tehničari	416	60
Ostali zdravstveni radnici	2 427	713

Od ukupnog broja zdravstvenih radnika u javnom zdravstvu u BiH u 2020. godini su gotovo 3/4 bile žene. Doktorica je bilo 63% u odnosu na 37% doktora muškog spola, dok je medicinskih sestara sa visokom, višom i srednjom stručnom spremom bilo 78% u odnosu na medicinske sestre-tehničare muškog spola.

Izvor: Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, Institut za javno zdravstvo Republike Srpske i Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta

Registrirani slučajevi HIV-a/AIDS-a u BiH, kraj 2020.

	Žene	Muškarci
Ukupno	56	319
Osobe koje žive sa AIDS-om	15	93
Osobe koje žive sa HIV-om	41	226
<i>Od ukupnog broja:</i>		
Osobe na terapiji	25	169
Osobe umrle od posljedica AIDS-a	10	69

Podaci za Brčko distrikt nisu uključeni u tablicu.

Izvor: Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH i Institut za javno zdravstvo Republike Srpske

Djeca i učenici u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju

	Predškolsko obrazovanje		Osnovno obrazovanje		Srednje obrazovanje	
	Djevojčice	Dječaci	Učenicice	Učeniči	Učenicice	Učeniči
2016./2017.	11 832	13 086	139 479	148 250	63 592	63 232
2017./2018.	12 453	13 436	137 505	145 441	62 214	61 934
2018./2019.	13 656	14 855	136 181	143 837	58 654	58 821
2019./2020.	14 730	15 857	133 242	140 792	56 468	56 328
2020./2021.	13 221	14 477	130 519	137 540	55 336	55 068

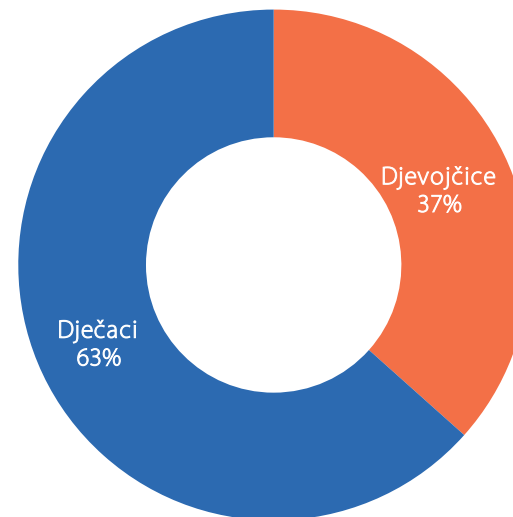
Iako se u posljednjih nekoliko godina bilježio stalni porast broja djece u predškolskim ustanovama, u školskoj 2020./2021. godini je **broj djece smanjen za oko 9% u odnosu na prethodnu školsku godinu**, ali je ujedno za oko 55% povećan i broj djece koja čekaju na mjesto u predškolskim ustanovama. Ovakav omjer je nastao zbog Covid-19 pandemije, gdje je veći broj djece, zbog restriktivnih mjera ostajao kod kuće, a ujedno imao i rezervaciju za predškolsku ustanovu/vrtić.

Broj učenika u osnovnim i srednjim školama se iz godine u godinu smanjuje.

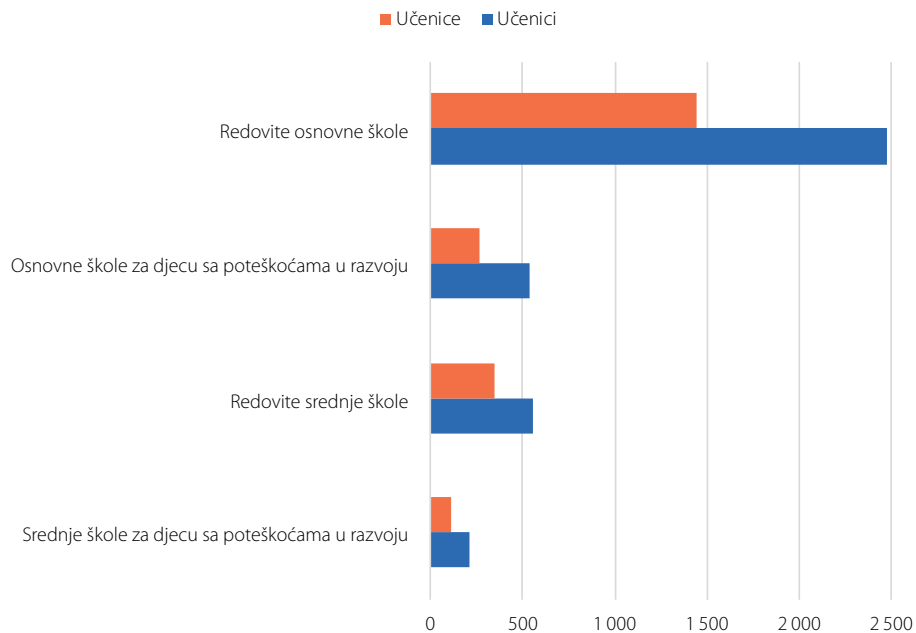
Učenici upisani u prvi razred osnovne i srednje škole u školskoj 2020./2021. godini

	Osnovno obrazovanje		Srednje obrazovanje	
	Djevojčice	Dječaci	Učenice	Učenici
Redovite škole	13 999	14 550	14 587	15 338
Škole za djecu sa poteškoćama u razvoju	24	52	40	67

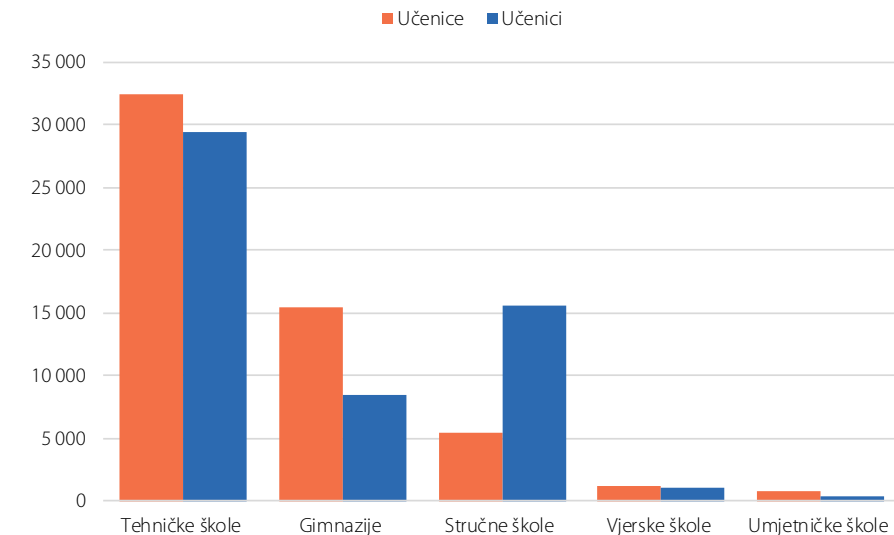
Djeca sa poteškoćama u razvoju u predškolskim ustanovama u školskoj 2020./2021. godini

Djeca sa poteškoćama u razvoju uključena u osnovno i srednje obrazovanje u školskoj 2020./2021. godini

Učenci srednjih škola prema vrsti škole u školskoj 2020./2021. godini

U školskoj 2020./2021. godini više od polovine srednjoškolaca je pohađalo tehničke škole, dok je svaki peti srednjoškolac pohađao gimnaziju.

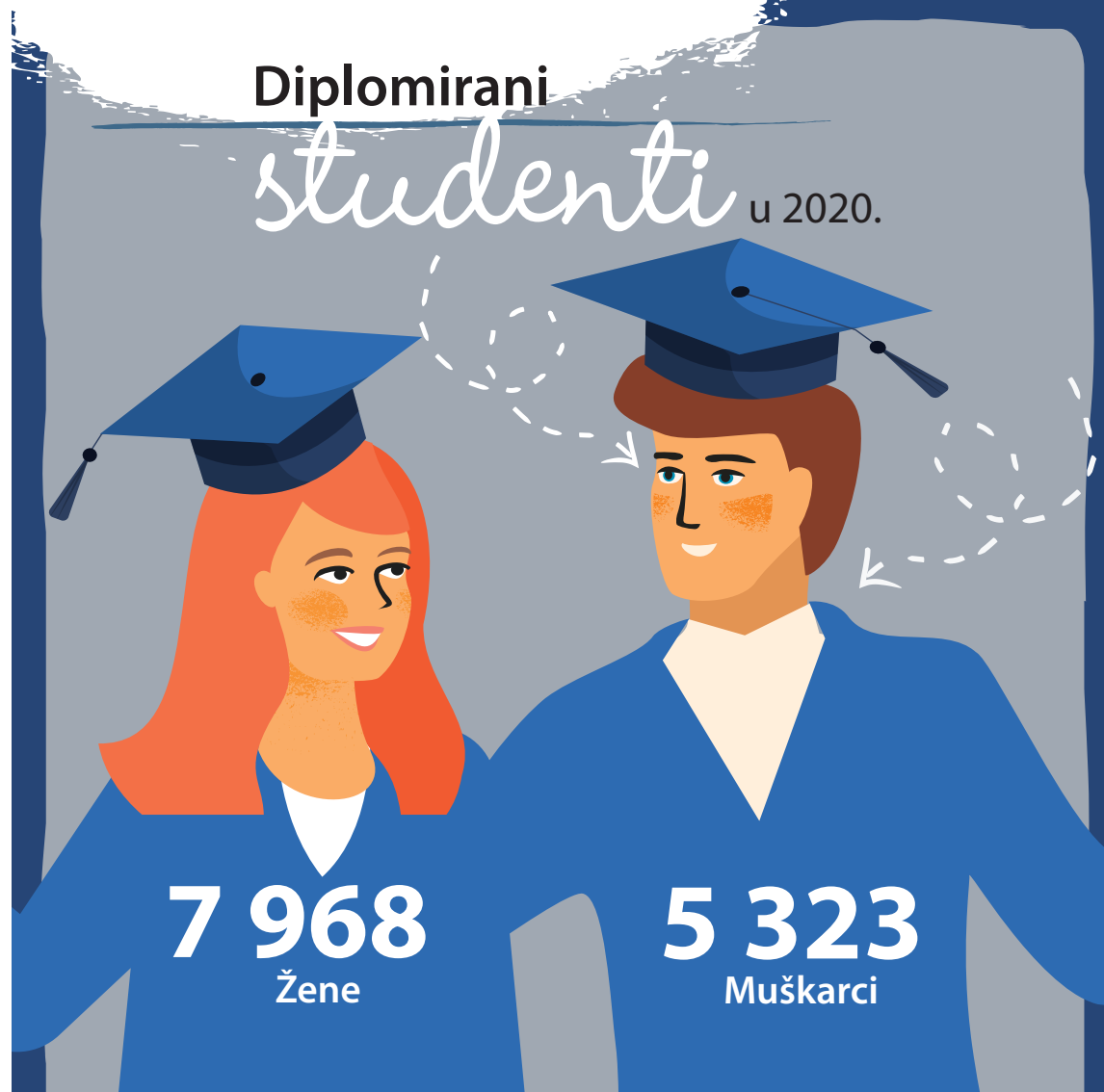
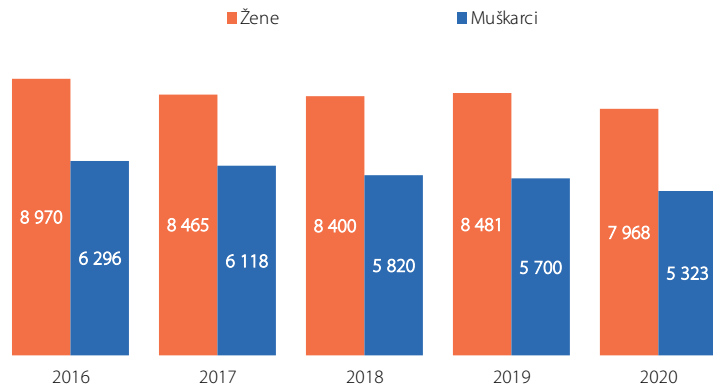
Razlike u spolnoj zastupljenosti su najveće u stručnim školama, u kojima je oko 75% muškaraca. U drugim vrstama srednjih škola, zastupljenije su učenice.

Upisani studenti u visokoškolskim ustanovama

	Žene	Muškarci
2016./2017.	63 888	48 962
2017./2018.	60 772	45 428
2018./2019.	58 847	41 913
2019./2020.	55 777	38 920
2020./2021.	55 070	37 673

Podaci u tablici se odnose na upisane studente na svim razinama visokog obrazovanja.

Diplomirani studenti

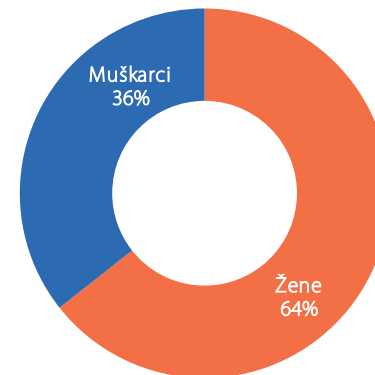

Magistri znanosti, specijalisti i doktori znanosti na visokoškolskim ustanovama

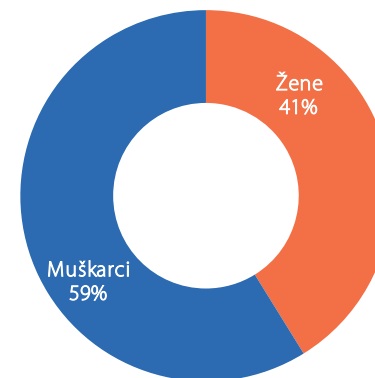
	Magistri nauka i specijalisti		Doktori znanosti	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
2016.	2 339	1 500	99	142
2017.	2 286	1 426	133	152
2018.	2 052	1 284	87	106
2019.	2 120	1 268	69	97
2020.	2 023	1 120	63	90

Napomena: Podaci obuhvataju osobe koje su stekle data zvanja po starom programu i po Bolonjskom programu.

Magistri znanosti i specijalisti u 2020.

Doktori znanosti u 2020.

Diplomirani studenti, magistri i doktori prema oblasti obrazovanja u 2020.

Oblast	Žene	Muškarci
Ukupno	10 066	6 531
Obrazovanje	1 432	354
Humanističke znanosti i umjetnost	867	431
Društvene znanosti, novinarstvo i informacije	1 810	1 173
Poslovanje, administracija i pravo	1 265	850
Prirodne znanosti, matematika i statistika	525	165
Informacijske i komunikacijske tehnologije	282	557
Inženjerstvo, proizvodnja i građevinarstvo	1 034	1 399
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i veterinarstvo	504	350
Zdravstvo i socijalna skrb	1 879	634
Usluge	431	593
Nepoznato	37	25

Od onih koji su završili visoko obrazovanje u 2020. godini, 60% je žena, a 40% muškaraca. Više od polovine žena je diplomiralo, magistriralo i doktoriralo u oblastima zdravstva i socijalne skrbi, obrazovanja i društvenih znanosti, a to su ujedno i područja obrazovanja u kojima su žene brojnije od muškaraca. Veći broj muškaraca je svoje visokoškolsko obrazovanje završilo u oblastima informacijskih i komunikacijskih tehnologija, inženjerstva, proizvodnje i građevinarstva, te području usluga.

Pokazatelji obrazovanja prema spolu za 2020.

	Žene	Muškarci
Mladi koji nisu zaposleni, niti uključeni u obrazovanje i obuku	23,0	20,3
Rano napuštanje škole	4,6	4,8
Postignuće u visokom obrazovanju	34,0	23,2

Osobe koje nisu zaposlene, niti uključene u obrazovanje i obuku je pokazatelj koji obuhvata mlade osobe starosti od 15 do 24 godine koje nisu bile zaposlene, ali ni uključene u obrazovanje ili obuku u četiri tjedna prije provođenja Ankete o radnoj snazi. Podatak je izražen kao postotak od ukupnog stanovništva iste dobne skupine i spola. Ovaj pokazatelj ukazuje na mlado stanovništvo koje ima najveći rizik od marginalizacije na tržištu rada, kao i od neadekvatnog iskorištavanja njihovih potencijala.

Rano napuštanje škole je pokazatelj koji predstavlja odnos između osoba u starosti od 18 do 24 godine koje su najviše završile osnovno obrazovanje, a nisu imale nikakvo učešće u obrazovanju ili obukama u četiri tjedna prije provođenja Ankete o radnoj snazi.

Postignuće u visokom obrazovanju je pokazatelj koji se definira kao postotak osoba starosti od 30 do 34 godine koje su uspješno završile tercijarno obrazovanje (fakultete/akademije/sveučilište).

Rodni jaz u postignuću u visokom obrazovanju predstavlja razliku između postignuća muškaraca i žena. U BiH je u 2020. godini za 10,8 pp više žena starosti od 30 do 34 godine završilo visoko obrazovanje u odnosu na muškarce.

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

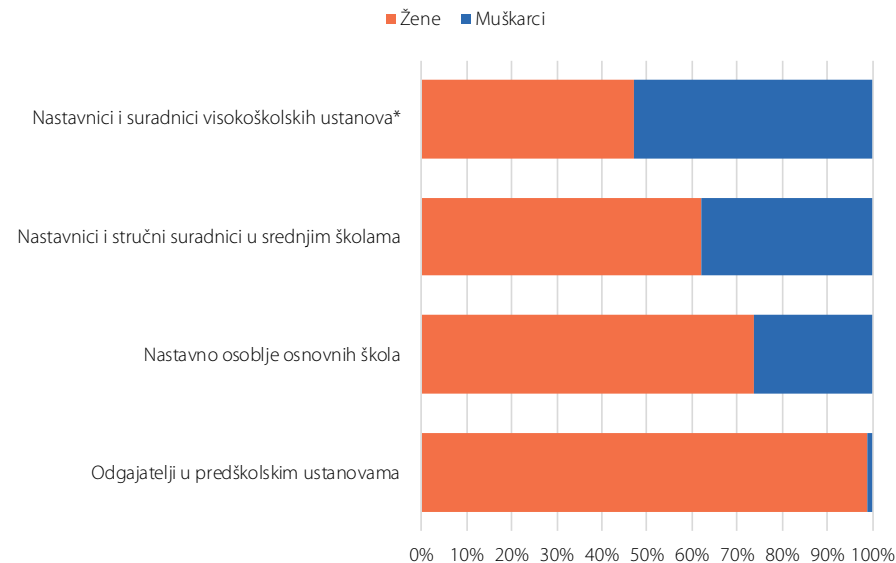
Pokazatelji obrazovanja

prema spolu za 2020.

	%	
	Žene	Muškarci
Mladi koji nisu zaposleni, niti uključeni u obrazovanje i obuku	23,0	20,3
Rano napuštanje škole	4,6	4,8
Postignuće u visokom obrazovanju	34,0	23,2

Postignuće u visokom obrazovanju

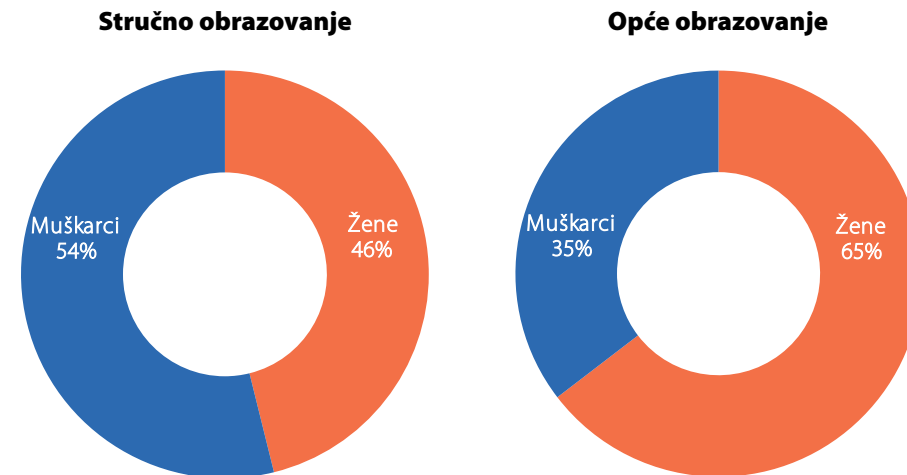
Zaposleni na svim razinama obrazovanja u školskoj 2020./2021. godini

Napomena: Ukupan broj prikazanih nastavnika i suradnika u visokoškolskim ustanovama ne odgovara stvarnom broju fizičkih osoba, s obzirom na to da nastavnici i suradnici mogu da predaju na dvije ili više obrazovnih ustanova.

U Bosni i Hercegovini su gotovo sve odgajateljice u predškolskim ustanovama žene (99%). Idući prema višim razinama obrazovanja, spolna struktura nastavnog osoblja se mijenja, tako da su žene zastupljenije u osnovnom i srednjem obrazovanju, dok više od polovine nastavnika i suradnika u visokoškolskim ustanovama čine muškarci.

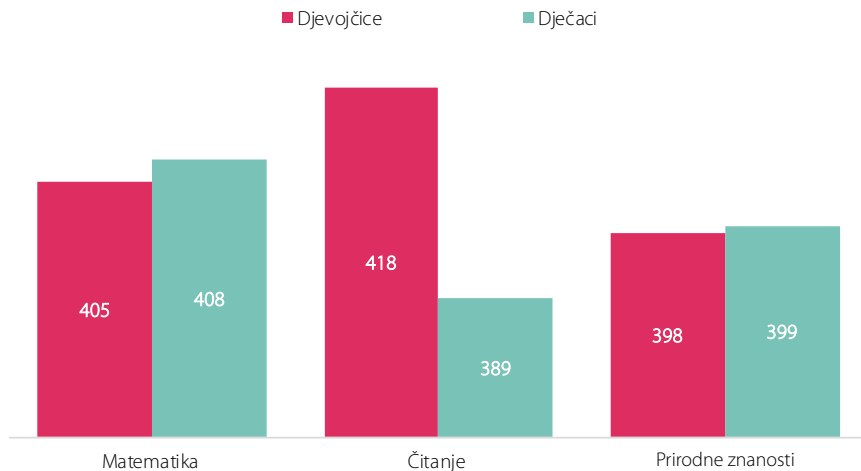
Učenici prema vrsti srednjeg obrazovanja u 2020./2021. godini

Stručno obrazovanje je namijenjeno stjecanju specifičnih znanja, sposobnosti i vještina za određenu vrstu zanimanja. Stručno obrazovanje uključuje stručne, tehničke, vjerske i umjetničke škole.

Opće obrazovanje uključuje gimnazije.

Prosječna postignuća u matematici, čitanju i prirodnim znanostima, prema spolu u 2018, prema PISA istraživanju (bodovi)

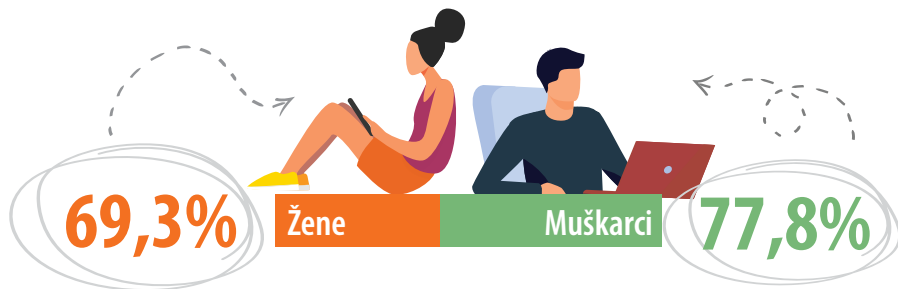
Bosna i Hercegovina se pridružila OECD-ovom programu PISA (Program za međunarodnu procjenu učenika) 2018. godine. Program ima za cilj vršiti evaluaciju obrazovnih sustava širom svijeta procijenjujući koliko su 15-godišnji učenici, na kraju svog obveznog obrazovanja, stekli ključna znanja i vještine koje su neophodne za puno učešće u modernom društvu. PISA istraživanje se fokusira na osnovne predmetne oblasti: čitanje, matematiku i prirodne znanosti. U BiH je prosječni rezultat dječaka u čitanju niži od prosječnog rezultata djevojčica, a razlika iznosi oko 30 bodova, što je slučaj i u ostalim zemljama koje su sudjelovale u PISA istraživanju. S druge strane, razlika u matematici iznosi oko 3 boda u korist dječaka, dok razlika među spolovima u rezultatima iz prirodnih znanosti u BiH ne postoji. Generalno, **prosječna postignuća učenika u matematici, čitanju i prirodnim znanostima u BiH su ispod OECD prosjeka.**

Čitanje

Izvor: Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH

Udio korisnika interneta prema spolu u 2020.

Podaci se odnose na korisnike interneta dobne skupine od 16 do 74 godine.

U skupinu osoba koje koriste internet ulaze osobe koje su koristile internet u posljednja tri mjeseca koja su prethodila istraživanju.

Izvor: Istraživanje o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u BiH u kućanstvima i pojedinačno, 2020.

Razlozi korištenja interneta u privatne svrhe

prema spolu u 2020.

	Žene	Muški
Slanje i primanje elektroničke pošte (e-mail)	48,0	52,0
Telefoniranje preko interneta i video pozivi	50,8	49,2
Sudjelovanje na društvenim mrežama	50,0	50,0
Slanje online poruka preko Skype, Messenger, WhatsApp, Viber, itd	50,6	49,4
Traženje informacija o robi i uslugama	50,2	49,8
Čitanje internet portala, online novina, časopisa	49,2	50,8
Dijeljenje ili objavljivanje samostalno kreiranih videozapisa, fotografija, glazbe, tekstova, itd	51,2	48,8
Slušanje glazbe	50,4	49,6
Gledanje video sadržaja preko besplatnih servisa (npr. YouTube)	49,3	50,7
Igranje ili download igrice	43,5	56,5
Pretraživanje informacija o zdravlju	53,6	46,4
Prodaja stvari ili usluga (npr. preko Olx.ba, eBay i sl.)	38,8	61,2
Internet bankarstvo	42,4	57,6

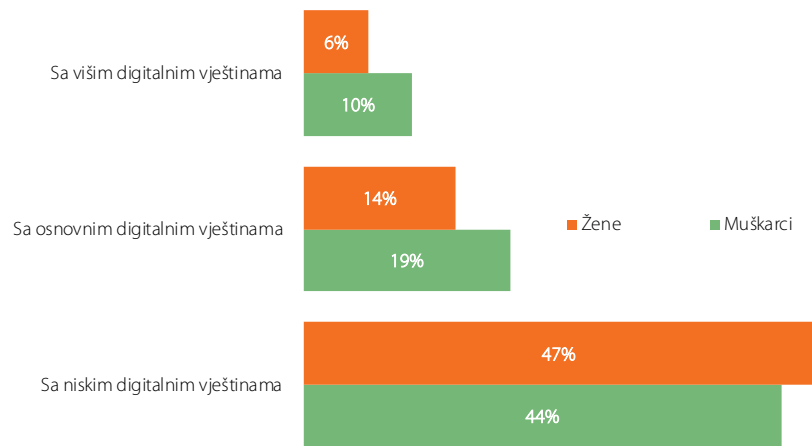

Podaci u tablici se odnose na pojedince koji su koristili internet u posljednja tri mjeseca koja su prethodila istraživanju.

Ispitanici su internet najčešće koristili za telefoniranje i video pozive, slanje poruka, sudjelovanje na društvenim mrežama, pronalaženje informacija o robama i uslugama. Ne postoji značajna razlika u razlozima korištenja interneta kod žena i muškaraca.

Izvor: Istraživanje o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kućanstvima i pojedinačno, 2020.

Razina digitalnih vještina kod pojedinaca u 2019.

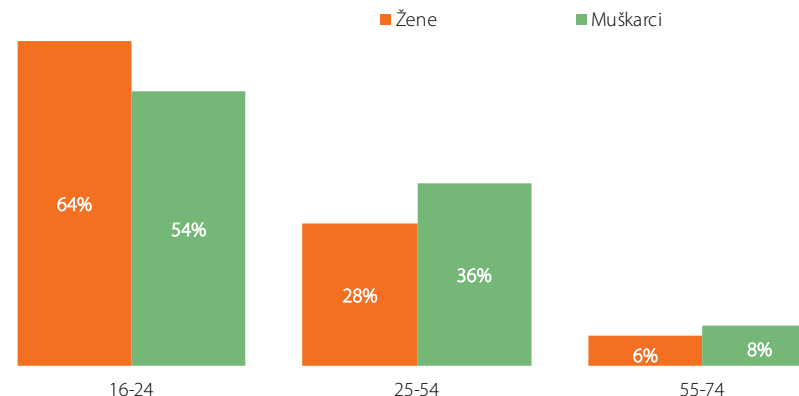

Digitalne vještine su skup pokazatelja koji se temelje na odabranim aktivnostima povezanim sa korištenjem interneta ili softvera od strane pojedinaca starosti od 16 do 74 godine u četiri područja: informacije, komunikacija, rješavanje problema i vještine u korištenju softvera. U ovisnosti od kompleksnosti izvođenja aktivnosti, postoje dvije razine vještina - *osnovne digitalne vještine* i *više digitalne vještine*.

Podaci za računanje ovog pokazatelja se prikupljaju svake dvije godine kroz dodatni modul Istraživanja o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija, te su zadnji put prikupljeni u 2019. godini.

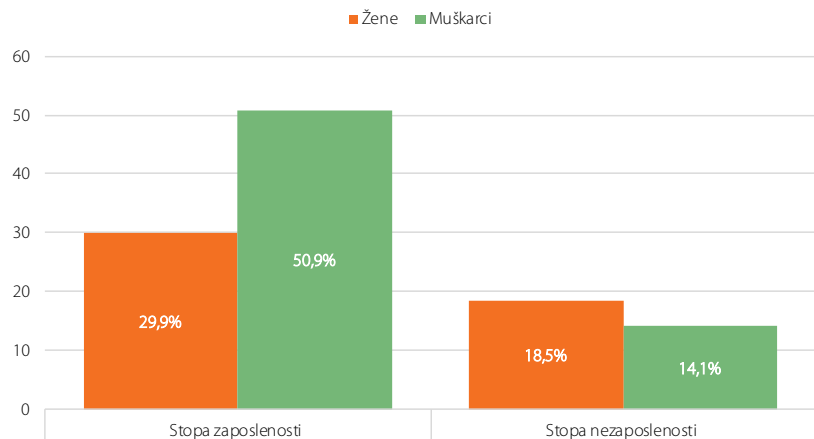
Izvor: Istraživanje o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kućanstvima i pojedinačno, 2019.

Pojedinci sa osnovnim ili višim digitalnim vještinama prema dobnim skupinama u 2019.

Prema podacima Istraživanja o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u BiH (IKT) u 2019. godini je 20% žena i 29% muškaraca imalo osnovne ili više digitalne vještine, dok je EU-27 prosjek za žene iznosio 54%, a za muškarce 58%. BiH se nalazi na dnu ljestvice u Europi po korištenju digitalnih vještina. Gledano sa aspekta spola, 10% više mladih žena starosti od 16 do 24 godine ima osnovne i više digitalne vještine, a idući ka starijoj populaciji, taj postotak se mijenja u korist muškaraca. Samo 6 žena od 100 i 8 muškaraca od 100 u BiH imaju više digitalne vještine (više od osnovnih).

Izvor: Istraživanje o korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kućanstvima i pojedinačno, 2019.

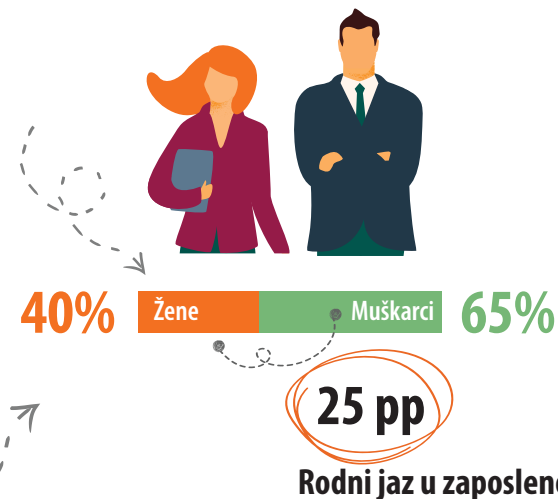
Osnovne karakteristike stanovništva prema aktivnosti i spolu u 2020.

Stopa aktivnosti predstavlja odnos radne snage (ekonomski aktivno stanovništvo) i radno sposobnog stanovništva (sve osobe stare 15 i više godina).

Stopa zaposlenosti predstavlja odnos zaposlenih i radno sposobnog stanovništva.

Stopa nezaposlenosti predstavlja odnos nezaposlenih i radne snage (ekonomski aktivno stanovništvo).

Anketa o radnoj snazi je redovito istraživanje koje provodi Agencija za statistiku BiH. Anketa o radnoj snazi se od siječnja 2020. godine provodi kontinuirano na uzorku od 42 892 kućanstva. U cilju usklađivanja sa EU regulativama, od 2020. godine se provodi postupak kalibracije pondera prema procjenama stanovništva po petogodišnjim dobnim skupinama i spolu. Zbog ove metodološke izmjene, podaci iz 2020. godine nisu uporedivi sa podacima iz prethodnih godina.

Stopa zaposlenosti (20-64 god)

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020

Struktura radno sposobnog stanovništva prema aktivnosti i dobnim skupinama u 2020.

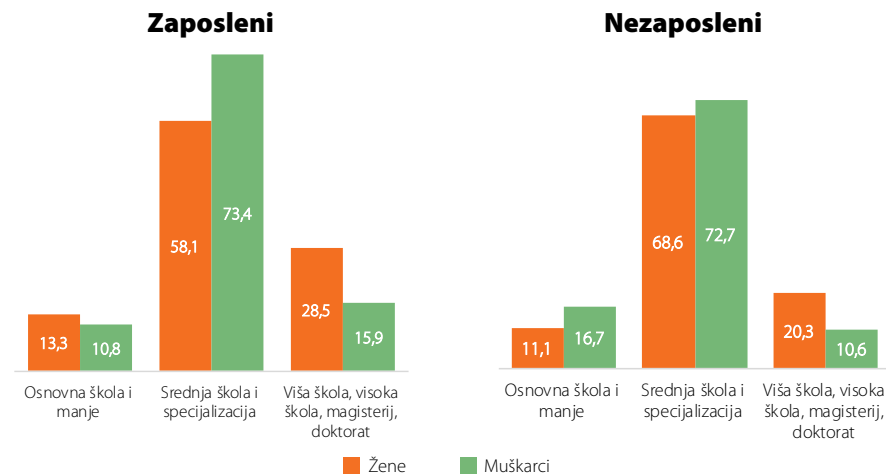
	Radno sposobno stanovništvo	Radna snaga		Neaktivne osobe
		Zaposlene osobe	Nezaposlene osobe	
Žene				
15-24	13,5	7,1	23,4	15,4
25-49	38,5	64,7	64,1	23,4
50-64	25,7	25,1	12,3	27,4
65+	22,3	3,1	•	33,8
Muškarci				
15-24	15,0	7,7	22,4	22,7
25-49	42,0	62,8	57,5	12,8
50-64	25,6	27,3	20,0	24,6
65+	17,4	2,2	•	39,9

Oznake: • - podatak je ekstremno nesiguran

Radno sposobno stanovništvo obuhvata sve osobe stare 15 i više godina i podijeljeno je u dvije kategorije: ekonomski aktivno stanovništvo ili radnu snagu (zaposlene i nezaposlene osobe) i ekonomski neaktivno stanovništvo (osobe izvan radne snage). **Radnu snagu ili ekonomski aktivno stanovništvo** čine zaposlene i nezaposlene osobe. **Neaktivno stanovništvo** čine sve osobe koje imaju 15 i više godina i koje u referentnom tjednu nisu radile, te koje tokom četiri tjedna nisu poduzimale nikakve radnje sa ciljem traženja posla, kao i osobe koje nisu spremne početi raditi u naredna dva tjedna ako bi im posao bio ponuđen.

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

Struktura zaposlenih i nezaposlenih osoba prema najvišoj završenoj školskoj spremi u 2020. (%)

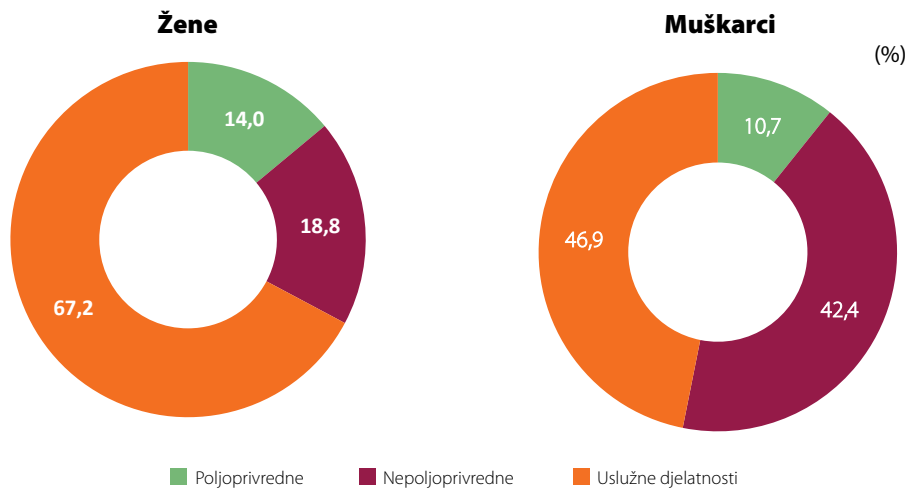
Struktura zaposlenih prema statusu u zaposlenosti u 2020. (%)

	Žene (%)	Muškarci (%)
Zaposlenici	80,6	82,2
Samozaposlenici	12,7	16,4
Neplaćeni pomažući članovi	6,7	(1,4)

Oznaka: ( ) - podatak je manje siguran

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

Struktura zaposlenih prema skupinama područja djelatnosti¹ u 2020.

¹ Grupe područja djelatnosti (NACE Rev 2): poljoprivredne (A), nepoljoprivredne (B,C,D,E,F) i uslužne djelatnosti (G,H,I,J,K,L,M,N,O,P,Q,R,S,T,U)

Struktura zaposlenih sa punim i kraćim od punog radnog vremena u 2020.

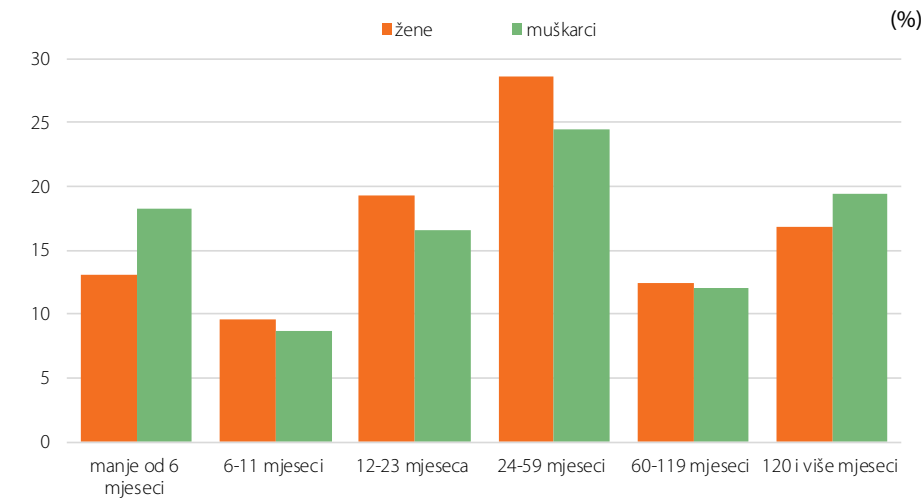
	Žene	Muškarci
Puno radno vrijeme	94,5	95,5
Kraće od punog radnog vremena	5,5	4,5

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

Prosjek uobičajenih tjednih sati rada na glavnom poslu prema skupinama područja djelatnosti u 2020.

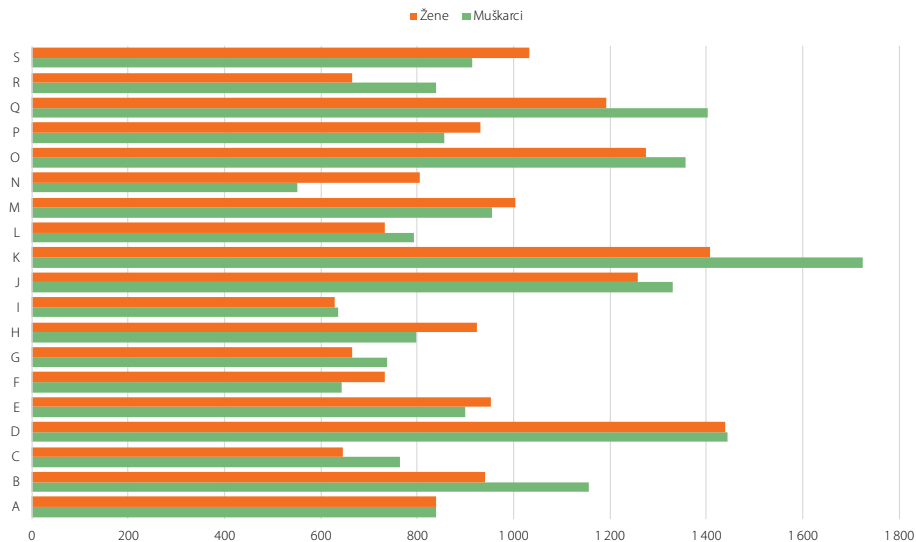
	Žene	Muškarci
Ukupno	39,6	41,5
Poljoprivredne djelatnosti	32,9	40,6
Nepoljoprivredne djelatnosti	40,4	42,0
Uslužne djelatnosti	40,8	41,2

Struktura nezaposlenih prema trajanju nezaposlenosti u 2020.

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

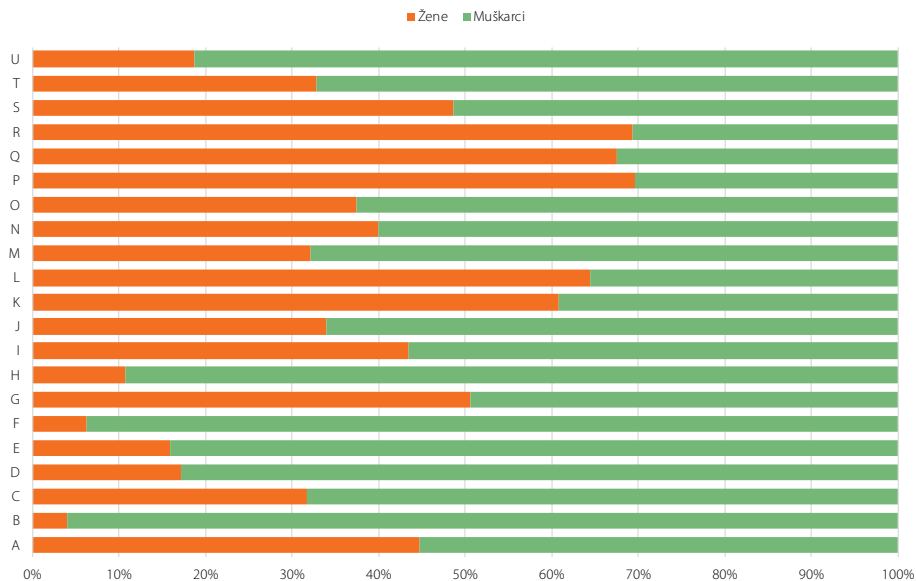
Prosječne plaće po područjima djelatnosti i spolu u 2020.

Područja djelatnosti prema Klasifikaciji djelatnosti (NACE Rev 2) su:

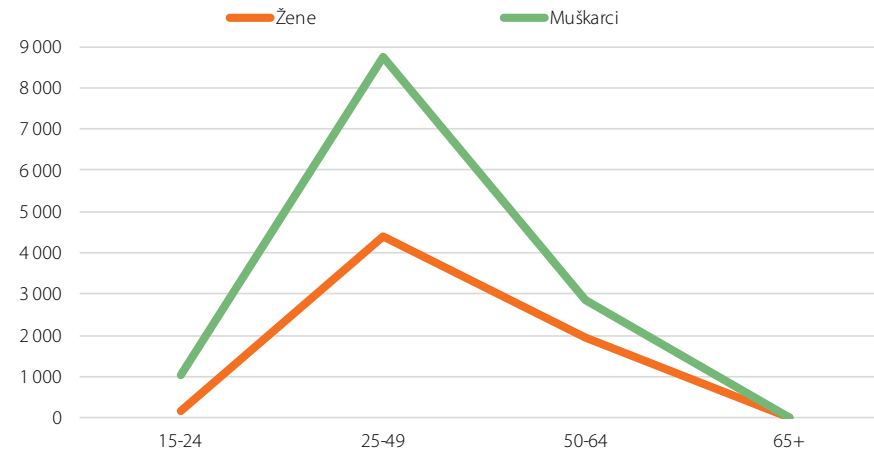
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov
B	Vađenje ruda i kamena
C	Prerađivačka industrija
D	Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
E	Opskrba vodom
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i malo
H	Prijevoz i skladištenje
I	Hotelijerstvo i ugostiteljstvo
J	Informacije i komunikacije
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
L	Poslovanje nekretninama
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Zdravstvena i socijalna skrb
R	Umjetnost, zabava i rekreacija
S	Ostale uslužne djelatnosti
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca
U	Djelatnosti izvanteritorijanih organizacija i tijela

Zaposleni prema područjima djelatnosti u 2020.

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

Zaposleni u području informacija i komunikacija u 2020.

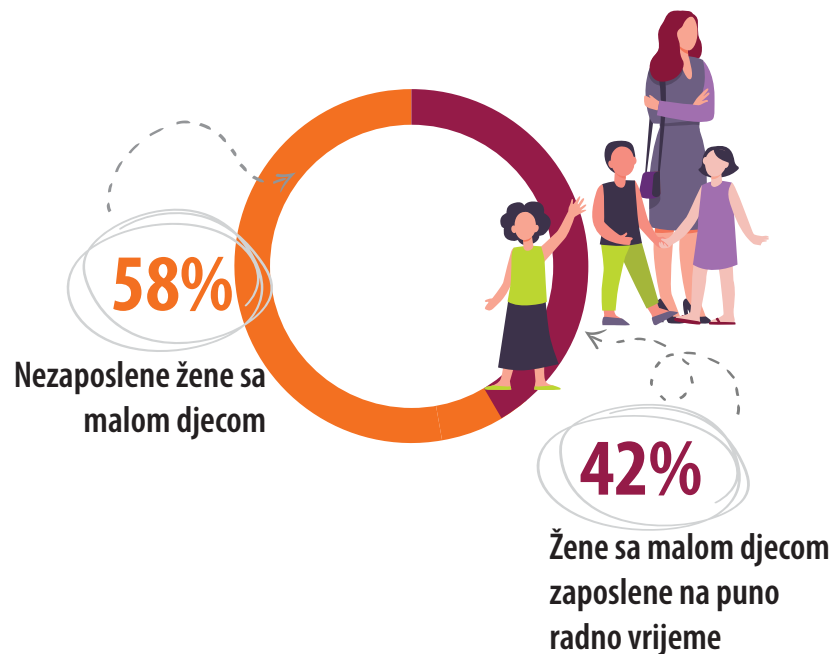

U području informacija i komunikacija najveći broj zaposlenih osoba je u dobnoj skupini od 25 do 49, gdje je ujedno i najveća razlika u spolu zaposlenih.

Naime, u toj dobnoj skupini, u području informacija i komunikacija je zaposleno dva puta više muškaraca u odnosu na žene, što je ujedno i omjer ukupne zaposlenosti u ovom području djelatnosti u 2020. godini.

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

Udio žena sa malom djecom koje su bile zaposlene na puno radno vrijeme u 2020.

U 2020. godini je manje od polovine žena (42%) sa djecom mlađom od 6 godina bilo zaposleno puno radno vrijeme. Udio zaposlenih žena sa malom djecom je u blagom porastu u odnosu na prethodne godine.

Izvor: Anketa o radnoj snazi, 2020.

Nezaposleni pripadnici nacionalnih manjina na evidencijama službi za zapošljavanje

	Žene				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupno	2 855	2 961	2 952	3 085	3 288
od toga osobe romske nacionalnosti	1 505	1 635	1 678	1 749	1 799
pripadnici ostalih nacionalnih manjina*	1 350	1 326	1 274	1 336	1 489

	Muškarci				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupno	2 876	2 915	2 865	2 981	3 146
od toga osobe romske nacionalnosti	1 699	1 776	1 806	1 872	1 909
pripadnici ostalih nacionalnih manjina*	1 177	1 139	1 059	1 109	1 237

* Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta do sada nije obrađivao podatke o nezaposlenim osobama kroz pripadnost nacionalnim manjinama. Praćeni su samo podaci o nezaposlenim pripadnicima Romske nacionalnosti i oni su prikazani u tablici.

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine

Nezaposlene osobe sa invaliditetom na evidencijama službi za zapošljavanje

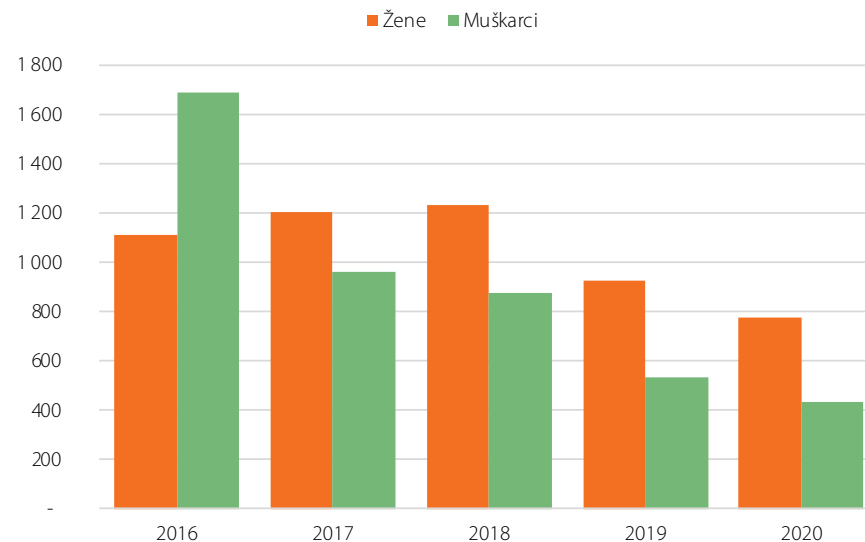
	Žene				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupno	1 811	1 878	1 851	1 886	1 950
Ratni vojni invalidi	92	87	83	91	86
Ostale osobe sa invaliditetom	1 719	1 791	1 768	1 795	1 864

	Muškarci				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupno	8 238	7 735	7 137	6 884	7 234
Ratni vojni invalidi	5 528	5 021	4 546	4 339	4 599
Ostale osobe sa invaliditetom	2 710	2 714	2 591	2 545	2 635

Napomena: Podaci za Brčko distrikt prikazuju se tek od 2019. godine. Na području Brčko distrikta BiH u izradi je Nacrt Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, tako da osobama sa invaliditetom još nisu regulirani posebni statusi pri zapošljavanju, te shodno tome veoma mali broj osoba se pri prijavi na evidenciju Zavoda izjašnjavao o svom statusu.

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine

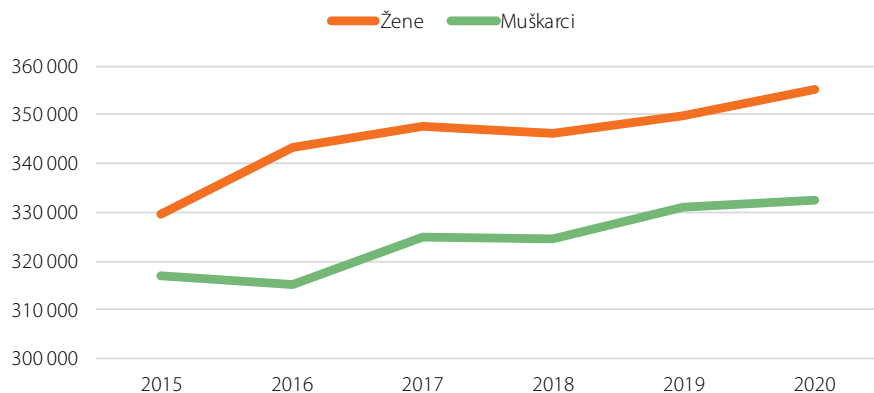
Korisnici programa zapošljavanja pripravnika sa evidencija službi za zapošljavanje

Napomena: podaci za Brčko distrikt su uključeni u grafikon od 2019. godine.

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine

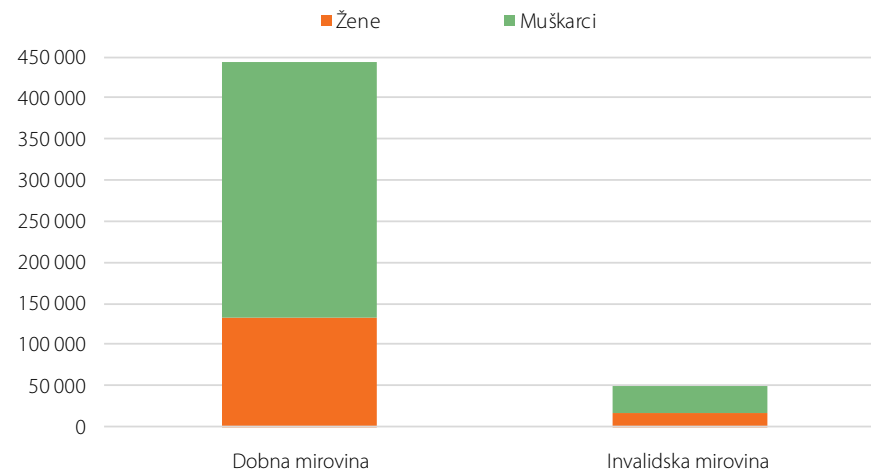
Korisnici mirovina u BiH

U BiH se isplaćuju tri vrste penzija: **dobna, invalidska i obiteljska penzija.**

Fond za mirovinsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske ne vrši podjelu korisnika obiteljske mirovine prema spolu, jer u određenim slučajevima postoji više od jednog korisnika prava na mirovinu nakon umrlog.

Korisnici dobne i invalidske mirovine u 2020.

Ukupno je u Republici Srpskoj u 2020. godini podijeljeno 73 763 obiteljske mirovine, a u Federaciji 119 752.

Izvor: Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje i Fond za mirovinsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske

Zaposleni na poslovima istraživanja i razvoja prema sektorima u 2019.

	Žene	Muškarci
UKUPNO	1 496	1 387
Istraživači	1 061	1 060
Tehničko osoblje	185	148
Ostalo osoblje	250	179
POSLOVNI SEKTOR	249	259
Istraživači	107	90
Tehničko osoblje	70	72
Ostalo osoblje	72	97
DRŽAVNI SEKTOR	46	58
Istraživači	27	26
Tehničko osoblje	5	17
Ostalo osoblje	14	15
VISOKO OBRAZOVANJE	1 201	1 070
Istraživači	927	944
Tehničko osoblje	110	59
Ostalo osoblje	164	67

Istraživanje i razvoj je sustavni stvaralački rad usmjeren povećanju znanja o prirodi, čovjeku, kulturi i društvu, te primjeni nastalih otkrića u praksi.

Istraživači zaposleni na poslovima istraživanja i razvoja prema znanstvenoj oblasti u 2019.

	Žene	Muškarci
UKUPNO	1 061	1 060
Prirodne znanosti	73	92
Inženjerstvo i tehnologija	327	482
Medicinske i zdravstvene znanosti	123	47
Poljoprivredne znanosti	102	87
Društvene znanosti	247	239
Humanističke znanosti	189	113
Multidisciplinarne znanosti	-	-

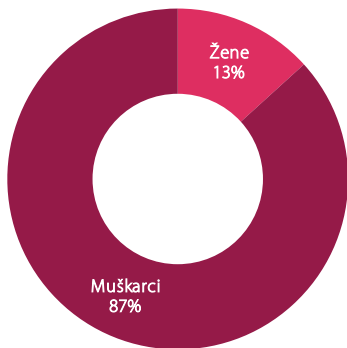
Istraživači zaposleni na poslovima istraživanja i razvoja prema godinama starosti u 2019.

	Žene	Muškarci
UKUPNO	1 061	1 060
Manje od 25	15	6
25-34	225	188
35-45	376	341
45-54	265	301
55-64	173	183
65 i više	7	41

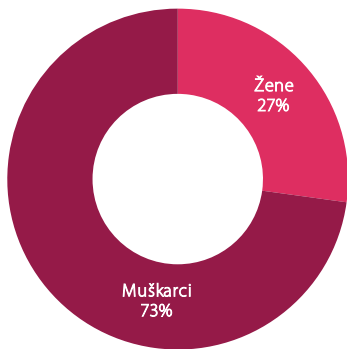
Istraživači su stručnjaci angažirani na stvaranju novih znanja, metoda i sustava, te provođenju istraživačkih projekata.

Prijavljeni patenti u razdoblju od 2018. do 2020.

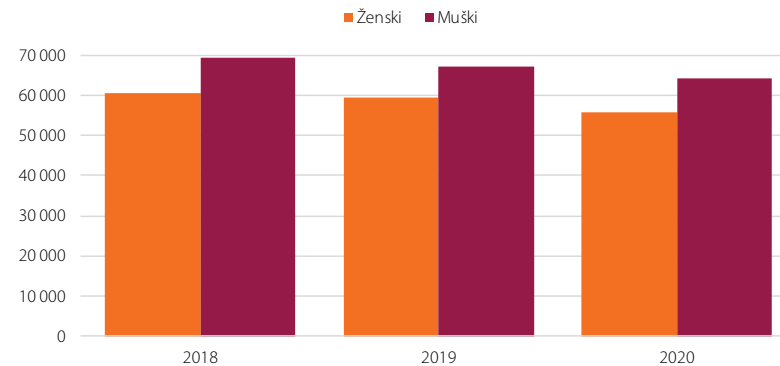

Prijavljena autorska i srodna prava u razdoblju od 2018. do 2020.

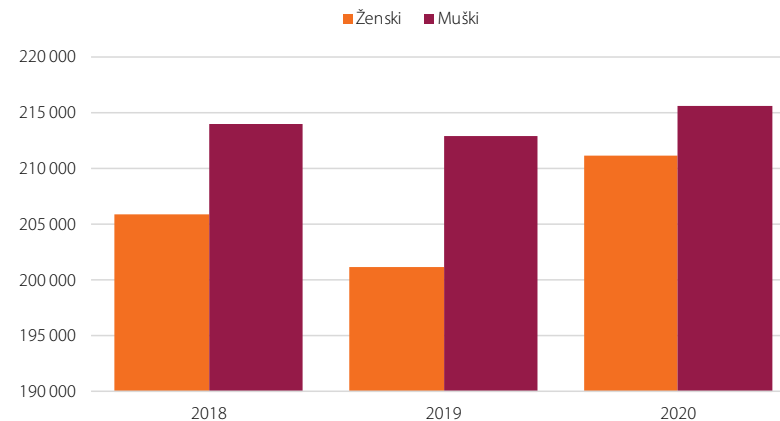

Izvor: Institut za intelektualno vlasništvo BiH

Maloljetni korisnici socijalne skrbi

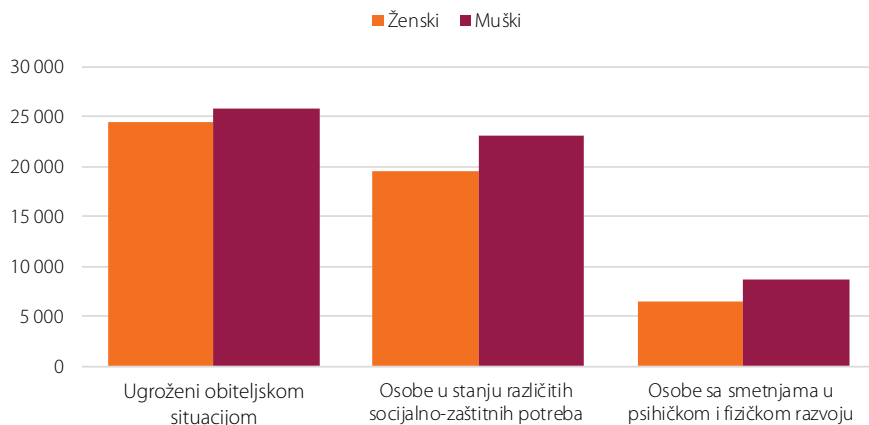
Punoljetni korisnici socijalne skrbi

Korisnik socijalne skrbi je svaka osoba koja je u tijeku izvještajne godine jednom ili više puta koristila određene oblike i mjere socijalne skrbi i usluge socijalnog rada.

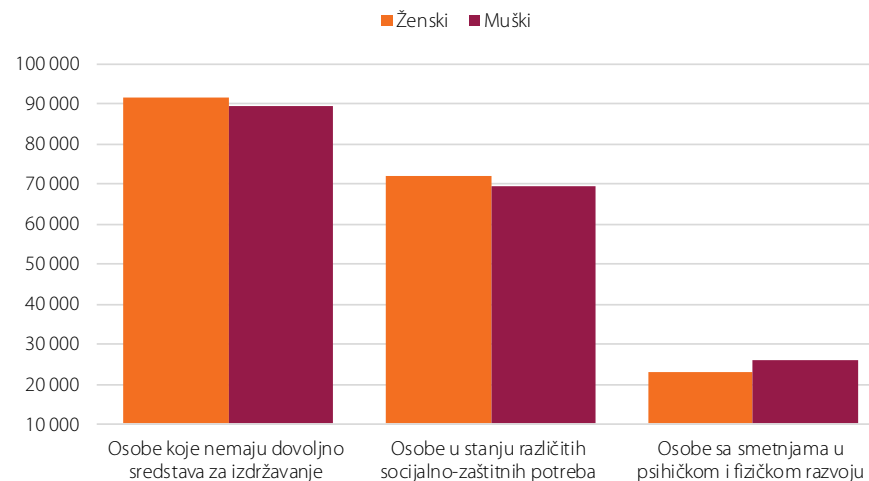
Maloljetni korisnici socijalne skrbi su podijeljeni u slijedeće skupine: maloljetnici ugroženi obiteljskom situacijom, maloljetnici ometeni u fizičkom i psihičkom razvoju, maloljetnici s poremećajima u ponašanju i ličnosti, psihički bolesne osobe, te maloljetnici u stanju različitih potreba socijalne skrbi.

Maloljetni korisnici socijalne skrbi prema vodećim kategorijama i spolu u 2020.

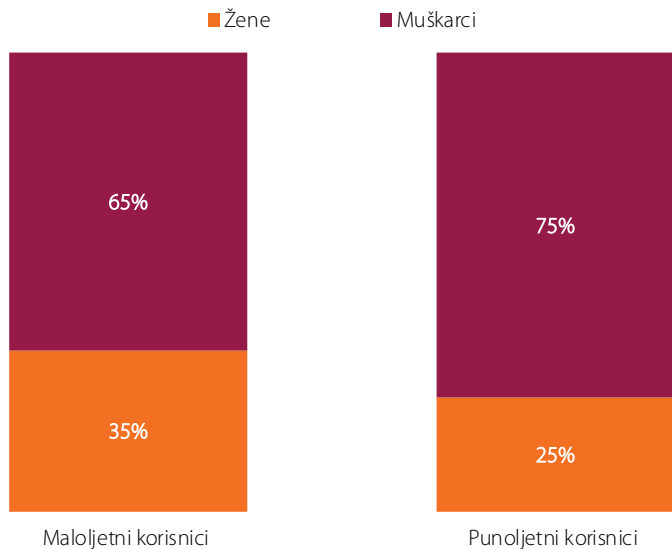

Punoljetni korisnici socijalne skrbi su podijeljeni u slijedeće skupine: korisnici subvencioniranih troškova (najamnine, grijanje, sahrane), fizički i psihički ometene osobe, te osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje, kao i materijalno neosigurane osobe.

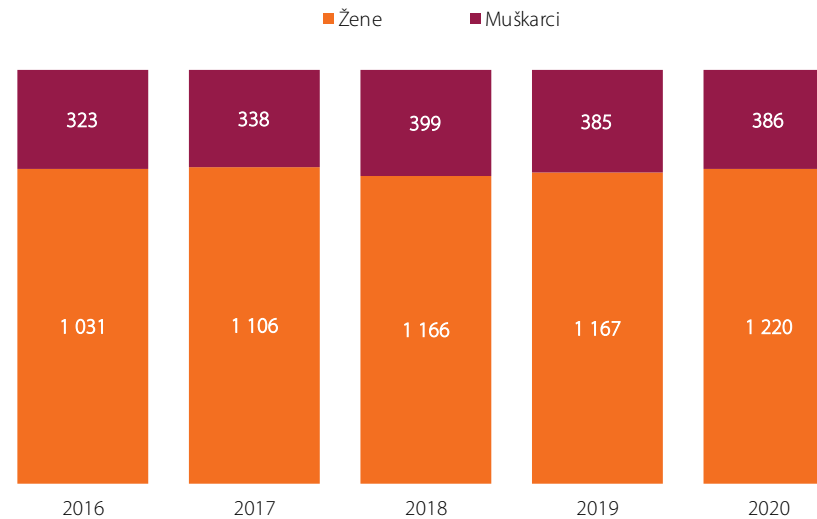
Punoljetni korisnici socijalne skrbi prema vodećim kategorijama i spolu u 2020.

Spolna struktura korisnika socijalne skrbi sa društveno neprihvatljivim ponašanjem u 2020.

Zaposleni u centrima za socijalni rad

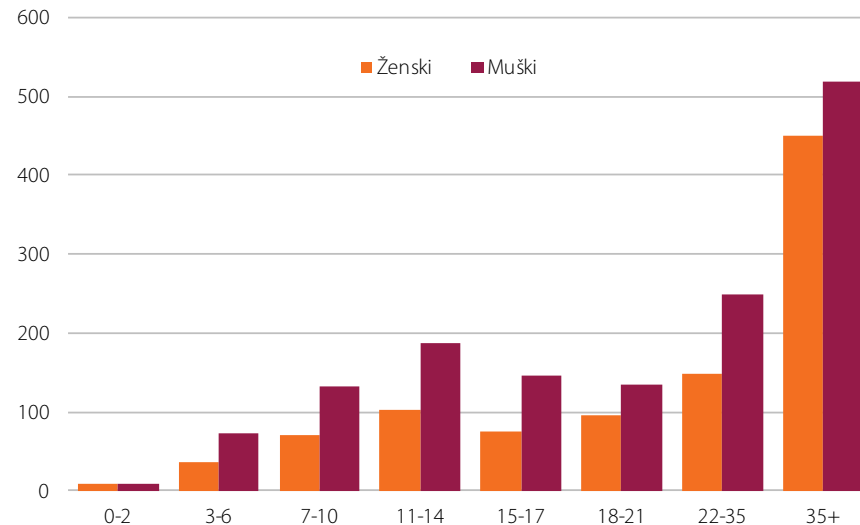

Žene čine 3/4 zaposlenih u centrima za socijalni rad.

Korisnici domova za djecu i mladež bez roditeljskog staranja prema spolu i dobnim skupinama

		Ukupno	Godine starosti korisnika					
			0-2	3-6	7-10	11-14	15-17	18+
2018.	svoga	965	64	102	148	199	260	192
	ženski	489	30	51	69	96	133	110
	muški	476	34	51	79	103	127	82
2019.	svoga	1 121	70	135	181	259	240	236
	ženski	607	46	76	113	141	126	105
	muški	514	24	59	68	118	114	131
2020.	svoga	1 103	63	155	175	255	247	208
	ženski	590	43	92	100	141	113	101
	muški	513	20	63	75	114	134	107

Korisnici ustanova socijalne skrbi za djecu, mladež i odrasle ometene u psihičkom i fizičkom razvoju prema spolu i dobnim skupinama u 2020.

Korisnici ustanova socijalne skrbi

za odrasle osobe

u 2020.

7 083

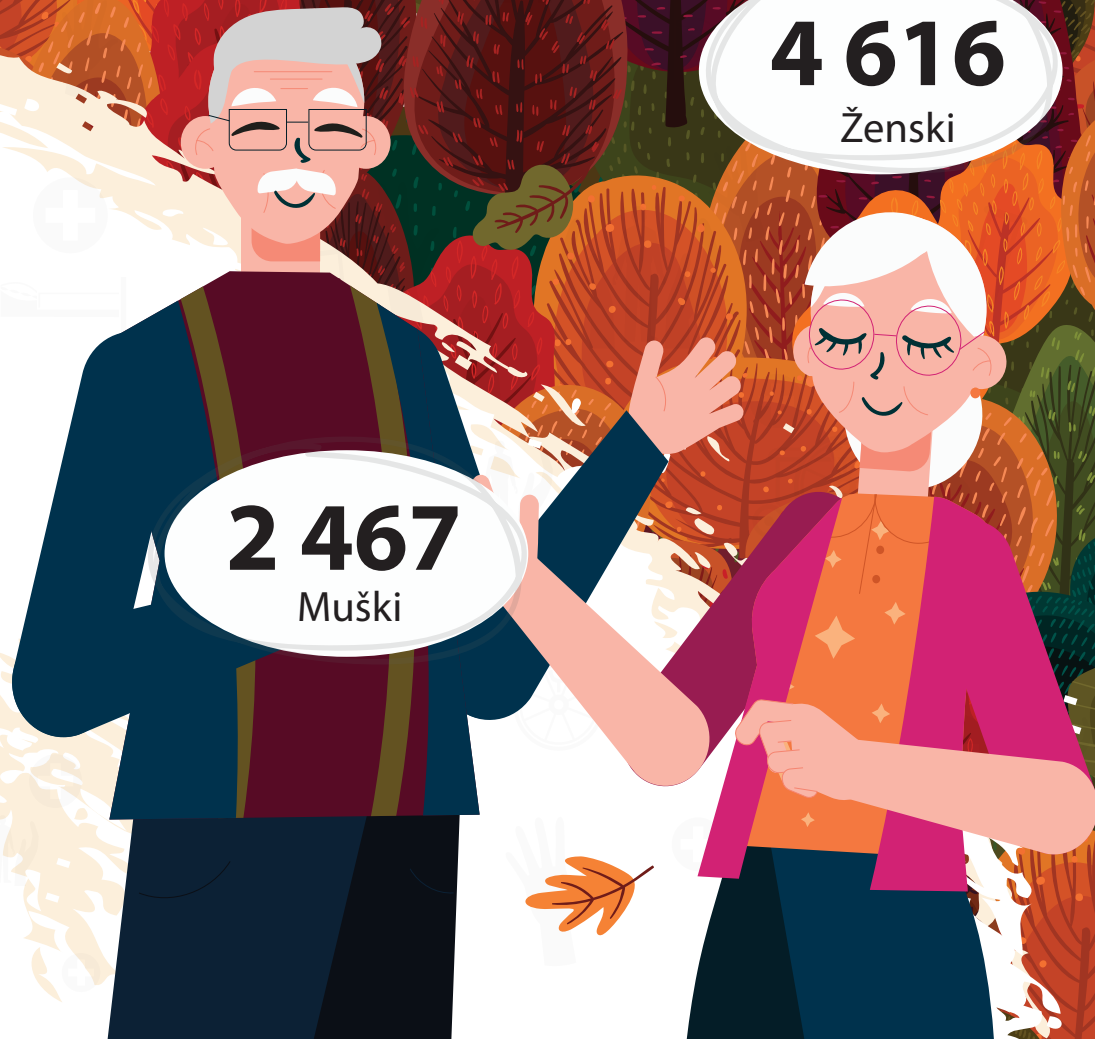
Svega

2 467

Muški

4 616

Ženski

Starateljstvo nad maloljetnim osobama prema starosti

		Ukupno	Prema starosti					Od ukupnog broja: djeca sa poteškoćama u razvoju
			0-2	3-5	6-10	11-14	15-18	
2018.	svoga	1 219	44	86	278	356	455	73
	ženski	573	19	40	141	158	215	31
	muški	646	25	46	137	198	240	42
2019.	svoga	1 212	66	106	272	314	454	152
	ženski	630	32	55	139	167	237	82
	muški	582	34	51	133	147	217	70
2020.	svoga	1 227	87	113	287	360	380	84
	ženski	640	45	61	150	192	192	37
	muški	587	42	52	137	168	188	47

Usvojena djeca prema starosti

		Ukupno	Potpuna i nepotpuna usvojenja				
			0-2	3-5	6-10	11-14	15-18
2018.	svoga	43	17	16	5	1	4
	ženski	18	5	9	3	0	1
	muški	25	12	7	2	1	3
2019.	svoga	29	12	10	6	1	0
	ženski	13	3	5	4	1	0
	muški	16	9	5	2	0	0
2020.	svoga	30	10	10	9	0	1
	ženski	13	6	4	3	0	0
	muški	17	4	6	6	0	1

Prijavljene, optužene i osuđene maloljetne osobe

	Prijavljeni		Optuženi		Osuđeni	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
2016.	37	593	7	132	5	127
2017.	36	536	8	115	5	91
2018.	43	492	9	109	7	88
2019.	21	468	4	122	3	113
2020.	24	386	2	118	1	106

Najveći broj optuženih maloljetnih osoba u 2020. godini je bio za kazneno djelo protiv imovine.

Od 107 izrečenih kaznenih sankcija maloljetnim osobama u 2020. godini, 104 su bile odgojne mjere, dok je kod tri slučaja kazna bila maloljetnički zatvor.

Prijavljene, optužene i osuđene punoljetne osobe

	Prijavljeni		Optuženi		Osuđeni	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
2016.	1 643	18 965	818	11 878	729	11 022
2017.	2 012	19 894	729	10 721	660	9 870
2018.	2 226	17 926	691	10 576	673	9 633
2019.	2 103	16 811	860	10 474	748	9 629
2020.	1 702	14 555	690	9 041	621	8 051

Od ukupnog broja kaznenih prijava koje se odnose na poznate punoljetne počinitelje u 2020. godini, **skoro 90% se odnose na muškarce.**

Kod prijavljenih, ali i optuženih i osuđenih punoljetnih osoba, kaznena djela protiv imovine su bila najbrojnija.

Prijavljeni, optuženi i osuđeni slučajevi nasilja u obitelji prema spolu i dobnim skupinama počinitelja i žrtve

	2019.					
	Počinitelji			Žrtve		
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
	Prijavljeni					
Ukupno	152	1 699	27	1 297	306	85
Mlađi od 18 godina	2	5	0	92	46	8
18-30	61	583	5	486	67	16
31-50	56	663	5	376	57	10
51-64	22	307	3	186	75	5
65+	10	110	1	111	44	3
Nije evidentirano	1	31	13	46	17	43

	Optuženi					
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
Ukupno	31	778	10	625	127	57
Mlađi od 18 godina	0	2	0	39	20	9
18-30	11	274	2	227	33	10
31-50	13	300	2	194	20	9
51-64	6	146	3	85	24	3
65+	1	51	0	58	22	2
Nije evidentirano	0	5	3	22	8	24

	Osuđeni					
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
Ukupno	36	736	12	559	125	88
Mlađi od 18 godina	0	0	0	25	12	13
18-30	11	236	0	207	30	17
31-50	15	281	4	184	28	10
51-64	9	178	4	79	30	10
65+	1	37	2	51	20	6
Nije evidentirano	0	4	2	13	5	32

* Podaci nisu dostupni

	2020.					
	Počinitelji			Žrtve		
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
	Prijavljeni					
Ukupno	157	1 841	18	1 437	381	37
Mlađi od 18 godina	3	18	0	65	49	2
18-30	53	604	3	514	81	8
31-50	67	726	3	469	76	4
51-64	20	344	2	220	89	3
65+	10	117	1	122	62	3
Nije evidentirano	4	32	9	47	24	17

	Optuženi					
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
Ukupno	36	704	3	576	115	19
Mlađi od 18 godina	0	5	0	33	24	4
18-30	6	236	1	200	26	8
31-50	22	292	2	191	21	1
51-64	7	120	0	87	25	0
65+	1	45	0	45	13	1
Nije evidentirano	0	6	0	20	6	5

	Osuđeni					
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
Ukupno	26	582	2	473	89	25
Mlađi od 18 godina	0	0	0	26	20	2
18-30	6	183	1	171	24	4
31-50	13	243	1	147	11	2
51-64	5	117	0	68	16	2
65+	2	35	0	43	12	0
Nije evidentirano	0	4	0	18	6	15

Izvor: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Prijavljeni, optuženi i osuđeni slučajevi prema kaznenim djelima protiv spolne slobode i morala/spolnog integriteta prema spolu i dobnim skupinama počinitelja i žrtve

	2019.					
	Počinitelji			Žrtve		
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
	Prijavljeni					
Ukupno	17	278	8	177	27	26
Mlađi od 18 godina	3	21	0	93	13	10
18-30	7	103	2	38	4	1
31-50	1	65	0	16	2	0
51-64	2	55	0	6	3	0
65+	1	22	1	6	0	0
Nije evidentirano	3	12	5	18	5	15
	Optuženi					
Ukupno	7	133	10	68	9	32
Mlađi od 18 godina	2	5	1	38	7	15
18-30	3	56	4	14	0	5
31-50	2	28	0	7	0	0
51-64	0	33	0	3	1	0
65+	0	8	1	2	0	0
Nije evidentirano	0	3	4	4	1	12
	Osuđeni					
Ukupno	4	113	2	49	11	70
Mlađi od 18 godina	0	0	0	26	6	20
18-30	3	49	0	14	0	4
31-50	1	27	0	3	2	2
51-64	0	26	0	2	2	1
65+	0	9	1	1	0	27
Nije evidentirano	0	2	1	3	1	16

Podaci obuhvataju slijedeća kaznena djela: Kaznena djela protiv spolne slobode i morala (Kazneno djelo trgovine ljudima je uključeno) prema Kaznenom zakonu Federacije i Brčko distrikta, Kaznena djela protiv spolnog integriteta, Kaznena djela

	2020.					
	Počinitelji			Žrtve		
	Žene	Muškarci	n/a*	Žene	Muškarci	n/a*
	Prijavljeni					
Ukupno	11	234	2	171	23	2
Mlađi od 18 godina	2	23	0	105	13	0
18-30	3	84	1	29	1	0
31-50	5	59	0	8	2	0
51-64	0	35	1	6	2	0
65+	0	27	0	2	0	0
Nije evidentirano	1	6	0	21	5	2
	Optuženi					
Ukupno	3	128	3	69	9	8
Mlađi od 18 godina	0	9	0	40	1	6
18-30	1	46	1	10	2	0
31-50	1	30	0	4	1	0
51-64	1	28	0	3	3	0
65+	0	14	1	4	0	0
Nije evidentirano	0	1	1	8	2	2
	Osuđeni					
Ukupno	5	97	10	55	6	36
Mlađi od 18 godina	0	0	0	29	5	12
18-30	1	35	1	14	0	4
31-50	1	24	1	4	0	1
51-64	1	30	2	1	0	1
65+	1	6	4	2	0	14
Nije evidentirano	1	2	2	5	1	4

seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i Kazneno djelo trgovine ljudima prema Kaznenom zakonu Republike Srpske.

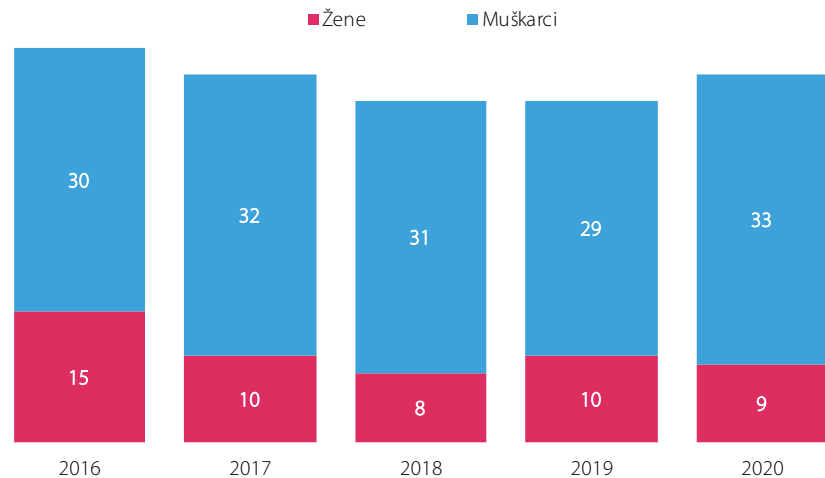
Izvor: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Zatvorenici i osoblje zaposleno u zatvorima prema spolu u BiH

	Zatvorenici		Zatvorsko osoblje	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
2016.	48	2 166	284	1 519
2017.	74	2 287	290	1 515
2018.	71	3 040	308	1 534
2019.	109	4 332	322	1 538
2020.	73	2 823	187	1 688

Izvor: Ministarstvo pravde BiH

Ubojstva prema spolu žrtve u BiH

Izvor: Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske i Ministarstvo unutarnjih poslova Brčko distrikta

Broj poziva na SOS telefone za žrtve nasilja u obitelji

	Ukupno	Žene	% žena	Muškarci	% muškaraca
2019.	4 202	4 103	98	99	2
2020.	5 011	4 910	98	101	2

Izvor: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske

U BiH su u funkciji dvije SOS linije koje služe za prijavljivanje nasilja u obitelji - **1264 za Republiku Srpsku** i **1265 za Federaciju BiH**. Ove linije pozivaju gotovo isključivo žene. U 2020. godini, za vrijeme pandemije Corona virusa, primljeno je 800 poziva više nego u 2019. godini i skoro svi pozivi su dolazili od žena.

Izvor: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Ministarstvo obitelji, mladeži i sporta Republike Srpske

U sigurnim kućama širom BiH je u prvih sedam mjeseci 2019. godine bilo smješteno 347 žrtava nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, dok se za isto razdoblje u 2020. godini taj broj povećao na 519 žrtava. Nije bilo prijema žrtava nasilja tijekom izvanrednog stanja. Na području BiH djeluje 8 sigurnih kuća: "Fondacija lokalne demokratije" Sarajevo, "Udružene žene" Banja Luka, "Žena BiH" Mostar, "Vive žene" Tuzla, "Budućnost" Modriča, "Žene sa Une" Bihać, "Medica" Zenica i "Lara" Bijeljina.

Izvor: Agencija za ravnopravnost spolova BiH

Sudska vlast prema vrsti institucije i spolu u 2019. i 2020.

	2019.		2020.	
	Sutkinje	Sudije	Sutkinje	Sudije
Sud BiH	25	27	25	25
Vrhovni sud Federacije BiH	32	14	32	13
Vrhovni sud Republike Srpske	16	7	17	6
Viši privredni sud	3	3	3	3
Kantonalni sudovi	106	36	107	35
Okružni sudovi	70	37	74	39
Općinski sudovi	265	148	267	151
Osnovni sudovi	121	75	122	77
Osnovni sud Brčko Distrikta	7	11	8	11
Apelacijski sud Brčko Distrikta	4	4	4	4

Prema podacima iz 2020. godine, **zastupljenost žena u sudovima BiH je 64%**.

Izvor: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Tužilaštvo prema vrsti institucije i spolu u 2019. i 2020.

	2019.		2020.	
	Tužiteljice	Tužitelji	Tužiteljice	Tužitelji
Državni tužitelji BiH	27	31	28	30
Tužilaštvo Federacije BiH	5	5	6	5
Tužilaštvo Republike Srpske	5	5	5	4
Kantonalna tužilaštva	105	95	99	92
Okružna tužilaštva	44	41	43	37
Tužilaštvo Brčko distrikta	5	4	4	4

Prema podacima iz 2020. godine, **zastupljenost žena u tužilaštvima BiH bila je 52%**.

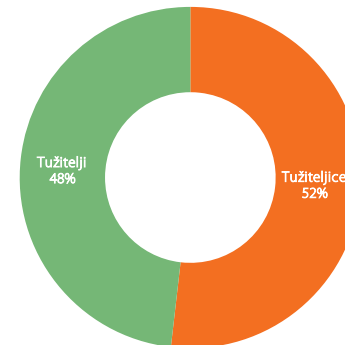
Izvor: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Sudska vlast u BiH u 2020.

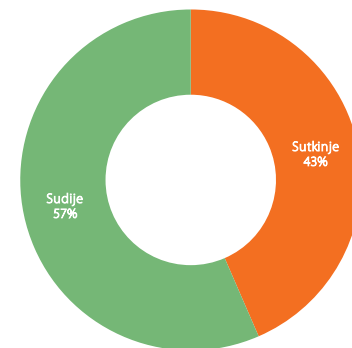
Izvor: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Tužilaštva u BiH u 2020.

Izvor: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Spolna struktura sudija Ustavnih sudova BiH, Federacije BiH i Republike Srpske (stanje na dan 30.11.2021.)

Izvor: Ustavni sud BiH, Ustavni sud Federacije BiH i Ustavni sud Republike Srpske

Izabrani kandidati na Lokalnim izborima 2020. prema spolnoj strukturi

	Žene	% žena
Ukupno	627	18,9
Načelnice/gradonačelnice	5	4,0
Općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova	662	20,6

	Muškarci	% muškaraca
Ukupno	2 692	81,1
Načelnici/gradonačelnici	137	96,0
Općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova	2 555	79,4

U tablici su prikazani objedinjeni podaci Lokalnih izbora održanih 15.11.2020., lokalnih izbora u Gradu Mostaru i ponovljenih izbora u Gradu Doboju i općini Srebrenica.

Prema podacima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, **svaka peta žena je izabrana** u općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova u BiH. Isti omjer je bio i na prethodnim Lokalnim izborima.

Izvor: Središnje izbornog povjerenstvo BiH

Spolna struktura izabranih načelnika/gradonačelnika

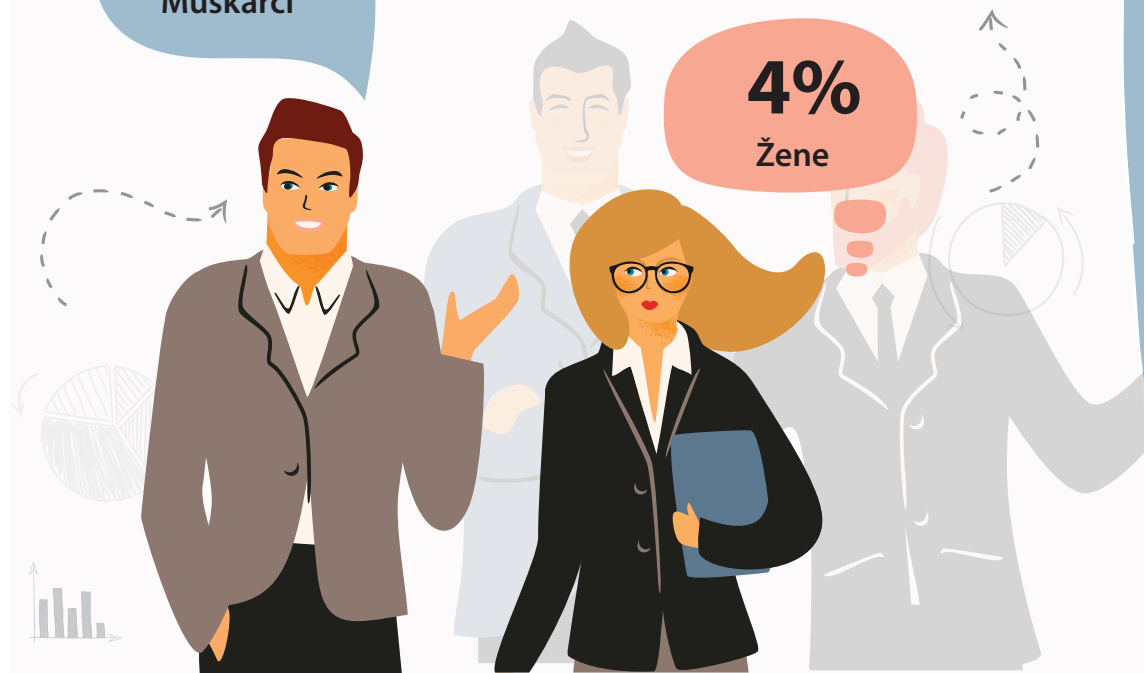
na Lokalnim izborima 2020.

Na Lokalnim izborima 2020. godine izabrano je pet žena načelnica i to u općinama: Odžak, Drvar, Istočni Drvar, Jezero i Novo Goražde. Broj stanovnika u svakoj od ovih općina je manji 20 000.

Izvor: Središnje izbornog povjerenstvo BiH

96%
Muškarci

4%
Žene

Izabrani kandidati na Lokalnim izborima 2020. prema spolu i starosti

	Žene	
	do 30 godina	preko 30 godina
Ukupno	148	479
Načelnice/gradonačelnice	0	5
Općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova	148	474

	Muškarci	
	do 30 godina	preko 30 godina
Ukupno	277	2 415
Načelnici/gradonačelnici	2	135
Općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova	275	2 280

Izvor: Središnje izborno povjerenstvo BiH

Ministri u Vijeću ministara BiH (stanje na dan 21. 09. 2021.)

	Žene	Muškarci
Ministri/ce	20	80

Žene su ministrice u dva ministarstva na razini BiH: Ministarstvo vanjskih poslova BiH i Ministarstvo civilnih poslova BiH. Predsjedatelj Vijeća ministara BiH je muškarac.

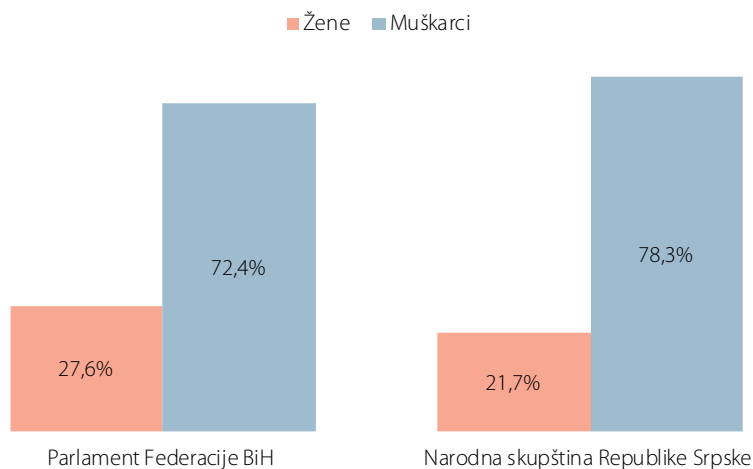
Izvor: Vijeće ministara BiH

Delegati i poslanici u Domu naroda i Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH u 2020.

	Dom naroda		Predstavnički dom	
	Žene	Muškarci	Žene	Muškarci
2017.	2	13	10	32
2018.	2	13	10	32
2019.	3	12	9	33
2020.	3	12	11	31

Spolna struktura poslanika i zastupnika u Parlamentu Federacije BiH i Narodnoj skupštini Republike Srpske u 2020.

Izvor: Baza podataka gender statistike Europskog instituta za rodnu ravnopravnost (EIGE) - Žene i muškarci u donošenju odluka

Prema izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i njegovim usklađivanjem sa Zakonom o ravnopravnosti spolova 2013. godine, osigurana je kvota od 40% za manje zastupljeni spol na izbornim listama političkih partija. I pored toga, zastupljenost žena (u ovom slučaju manje zastupljenog spola) u politici je znatno manja. U mandatnom razdoblju od 2018. do 2022. godine, postotak žena u državnim i entitetskim Parlamentima/Skupštini je bio ispod 25%.

Spolna struktura državnih službenika BiH prema službenim zvanjima (stanje na dan 30.08.2021.)

	Žene	Muškarci	Spolna struktura, %	
			ženski	muški
Stručni saradnik	360	224	61,6	38,4
Viši stručni saradnik	552	436	55,9	44,1
Stručni savjetnik	722	568	56,0	44,0
Šef unutarnje organizacijske jedinice	338	356	48,7	51,3
Pomoćnik ministra/direktora	93	115	44,7	55,3
Tajnik	5	11	31,3	68,8
Tajnik sa posebnim zadatkom (rukovoditelji institucija)	19	44	30,2	69,8

Izvor: Agencija za državnu službu BiH

U državnim institucijama, na ukupnoj razini, zaposleno je nešto više žena u odnosu na muškarce (54%). Međutim, uočava se spolni disbalans kada se promatra spolna struktura rukovodećih pozicija - zastupljenost muškaraca na rukovodećim pozicijama je znatno veća.

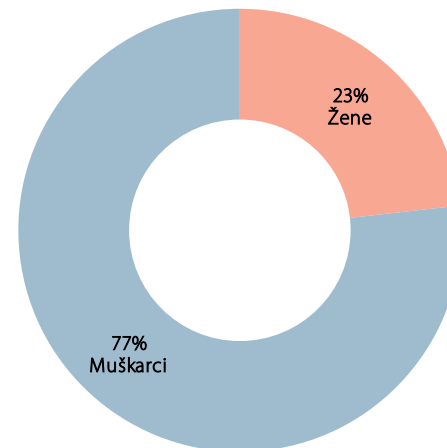

Korisnici porodiljnog i trudničkog bolovanja u institucijama na razini BiH

	Žene	Muškarci
2016.	326	6
2017.	300	11
2018.	273	11
2019.	257	6
2020.	256	11

Prema Zakonu o radu u institucijama BiH, od 2013. godine otac ima pravo da koristi porođajno odsustvo umjesto majke, nakon 60 dana od rođenja djeteta.

Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH

Učešće u diplomatskim misijama prema spolu u 2020.

Izvor: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Zastupljenost žena u sustavu sigurnosti u BiH u 2019. i 2020.

	% žena	
	2019.	2020.
Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	5,3	6,6
Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)	14,6	15,7
Granična policija BiH	7,8	8,8
Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske	9,0	9,3
Policija Brčko distrikta	5,5	6,1
Kantonalna ministarstva unutarnjih poslova	7,6	8,2
Federalna uprava policije	9,4	10,5

Udio žena u sustavu sigurnosti se odnosi na činove: starija narednica, narednica, starija policajka, policajka, mlađa inspektorica, inspektorica, viša inspektorica, samostalna inspektorica i glavna inspektorica.

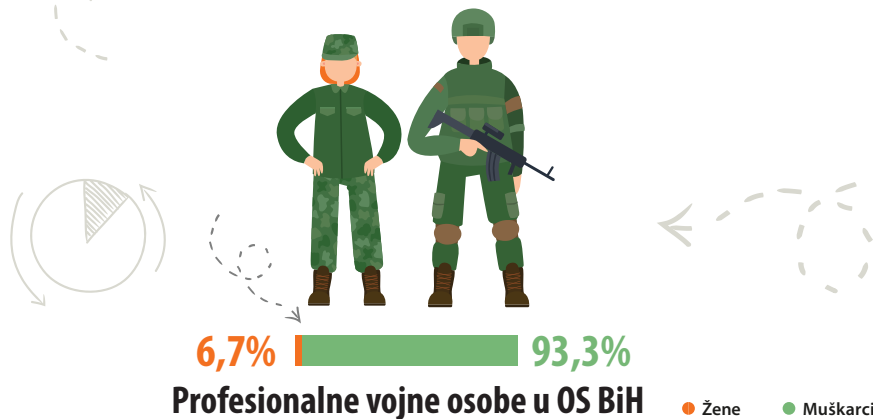
Zastupljenost žena u policijskim snagama, na svim razinama vlasti se povećava iz godine u godinu. Međutim, žene su uglavnom na pozicijama policajki i starijih policajki, mlađih inspektorica, inspektorica i viših inspektorica.

Manji postotak policijskih službenica su samostalne i glavne inspektorice.

Izvor: Izvješće o provedbi Akcionog plana za implementaciju UN Rezolucije 1325 "Žene, mir i sigurnost" u BiH, 2020.

Civilne osobe na službi u Oružanim snagama BiH i profesionalne vojne osobe Oružanih snaga BiH u 2020.

	Žene	Muškarci
Civilne osobe na službi u OS BiH	143	428
%	25,0	75,0
Profesionalne vojne osobe u OS BiH	581	8 149
%	6,7	93,3

Žrtve trgovine ljudima u BiH

	Žene	Muškarci
2018.	21	15
2019.	49	12
2020.*	32	11

* Podatak se odnosi na razdoblje siječanj – lipanj 2020. godine.

U tom razdoblju u Bosni i Hercegovini identificirano je ukupno 48 potencijalnih žrtava trgovine ljudima (32 žrtve su ženskog spola, 11 žrtava su muškog spola, a za 5 žrtava spol nije poznat).

26 žrtava su punoljetne (19 su ženskog spola, 6 muškog i 1 nepoznatog spola), a 22 žrtve su maloljetne (13 su ženskog spola, 5 muškog i 4 nepoznatog spola).

Evidentirani su sljedeći oblici eksploatacije: 24 prosjačenja, 12 seksualno iskorištavanja i 12 drugih oblika iskorištavanja.

Izvor: Ministarstvo sigurnosti BiH

Posjedovanje vozačkih i saobraćajnih dozvola

prema spolu, u 2020.

Žene 36%
Muškarci 64%
Vozačke dozvole

Žene 23%
Muškarci 77%
Saobraćajne dozvole

Žene
44%

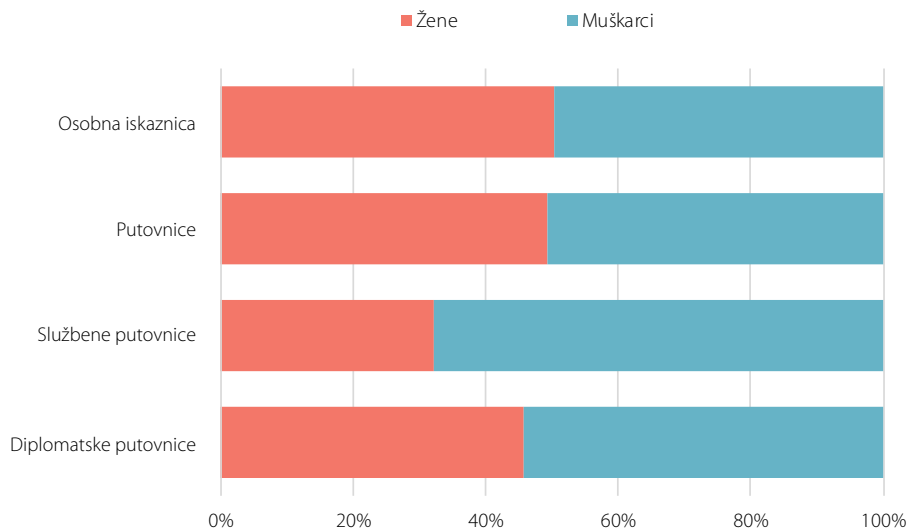
Muškarci
80%

Posjedovanje saobraćajne u odnosu na posjedovanje vozačke dozvole

Manje od polovine vozačica (44%) su ujedno i vlasnice automobila, dok 80% muškaraca sa vozačkom dozvolom posjeduje vlastiti automobil.

Izvor: Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Posjedovanje osobne iskaznice i različitih vrsta putovnica prema spolu, u 2020.

Iako u BiH podjednak broj punoljetnih žena i muškaraca posjeduje osobnu iskaznicu, 1% manje žena posjeduje putovnicu.

Muškarci su vlasnici čak 2/3 službenih putovnica.

Izvor: Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Članovi upravnih odbora Javnog radio-televizijskog emitera i Regulatorne agencije za komunikacije BiH u 2020.

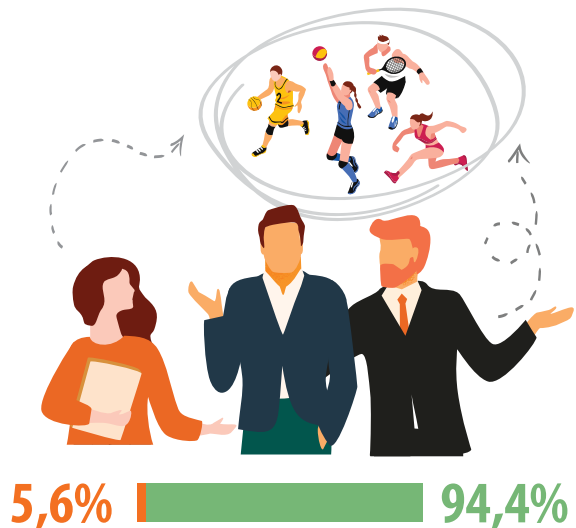
	Žene	Muškarci
Radiotelevizija Bosne i Hercegovine (BHRT)	1	3
Regulatorna agencija za komunikacije BiH	0	6

Izvor: Baza podataka gender statistike Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost (EIGE) - Žene i muškarci u donošenju odluka

Članovi upravnih odbora sportskih saveza u BiH u 2020.

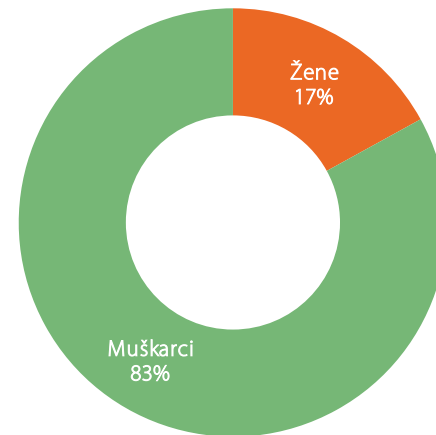
Podaci su bazirani na uzorku od deset najviše financiranih Olimpijskih sportova u BiH, a uključuju sljedeće sportske saveze: taekwondo, biciklizam, judo, atletika, tenis, boks, košarka, hokej na ledu, klizanje i odbojka.

Nijedna žena nije predsjednica upravnog odbora sportskog saveza, dok je od 17 zamjenika predsjedatelja upravnog odbora samo 1 žena.

Izvor: Baza podataka gender statistike Europskog instituta za rodnu ravnopravnost (EIGE) - Žene i muškarci u donošenju odluka

Udio članova upravnih odbora najvećih kompanija na berzi u BiH u 2020.

Podaci u grafikonu su dobijeni na temelju spolne strukture upravnih odbora deset najviše rangiranih kompanija na berzi u BiH, u 2020. godini.

Upravljačku strukturu odabranih kompanija u 2020. godini je činilo 17% žena i 83% muškaraca.

Samo je jedna kompanija za predsjednicu imala ženu, dok su u ostalih devet kompanija predsjednici bili muškarci.

Izvor: Baza podataka gender statistike Europskog instituta za rodnu ravnopravnost (EIGE) - Žene i muškarci u donošenju odluka

Bosna i Hercegovina

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

9 771840 105804

